

A PÉNZ TRAGÉDIÁJA

ÍRTÁK: DR. LIGETI SÁNDOR ÉS DR. MARTON ERNŐ (12)

Athén a pénzügyi hanyatlás lejtőjén

Az egyes polgárok magánvagyonának nagyságáról csak Athénre nézve vannak adataink. A peloponnészi háború idején 8-10 talentumnyi vagyont (50-60.000 svájci frank) igen tekintélyesnek tartották. Többje csak kevés polgárnak volt. Komon 40 talentumot hagyott hátra halálakor és fia, Thimoteosz, aki ebből 17 talentumot örökölt, Athén egyik leggazdagabb embere volt. Pasion pénzváltó nagyként 100 minára becsülték és ez volt a 4-ik század legdrágább magánháza. Demoszténesznak, a szónoknak atyja csak 30 minát érő házban lakott és szintén gazdag ember számba ment, akinek lakásberendezése 1000 drachmánál (körülbelül ugyanannyi svájci frank) többet ért.

A nagy arany- és ezüstmennyiségek becsönlésével együttjárt a pénzérték eszkéntése és az árak emelkedése. Emelkedett a munkabér is, úgyhogy Nagy Sándor idején egy közönséges munkás már másfél drachma napi munkát kapott. Athénben a munkára képtelen polgárok segély-

díját napi 2 obolosra emelték fel. A munkabér emelkedése azonban nem változtattott a görög munkássztyál helyzetén, mert a gabonáarak ugyanilyen mértékben emelkedtek.

A felsőbb osztályok hallatlanul pazarló és fényűző életmódot folytattak. A tömeg pedig hozzászokott az állami pénzen való lakmározáshoz és mulatáshoz. Athénben ez a szokás a pénzügyek igazi rákfénjeje lett, egyúttal pedig a politikára is nagy hatással volt. Kezdetben csak a színházi belső díjakat adták vissza a közönségnek, ez volt az úgynevezett látványossági pénz. Később azonban mindenféle más ünnepek és látványosságok alkalmával pénzt osztottak ki a nép között, míg végre ezek a pénztalványozások az állam összes feleslegét felemészítették és képtelenné tették az erélyes hadviselésre. Végső fokon ez a tervszerűtlen pénzgazdálkodás volt Görögország politikai hanyatlásának egyik legfőbb tényezője.

Róma: a pénz első birodalma

Két ókori államnál figyelhetjük meg eddig a pénz és a pénzgazdálkodás kettős, polarikus hatását. Míg egyrészt a pénz, főként az első periódusban a gazdasági, társadalmi és közvetve a kulturális élet hatalmas fellendülését eredményezte, másrészt bizonyos idő múlva mindentűt jelentkeznek a pénzgazdálkodás bomlasztó hatásai, amelyek végül is az illető társadalom megrendüléséhez vezetnek. A pénz kétféle funkciójának következménye ez. A normális, törvényszerű funkció, amely az árucserre és az áruforgalom közvetítésében merül ki, megnyitja az emberiség előtt a magasabbrendű gazdálkodás útját, míg a pénz másik funkciója, a spekuláción alapuló hasznoszerzés és az uszoriászkodás, vagyis az a funkció, amely ellentétben áll az áruforgalom törvényszerűségével, megbotja a társadalmi egyensúlyt és a szociális bajok kuforrása lesz.

Róma bankárai és uszorásai

A pénzgazdálkodás e kettős, mondhatni demónikus hatása a legbeszédebbben nyilvánul meg a római birodalom történetében. Rómában a pénzgazdálkodás különösen a kereskedelmi háborúk után jutott óriási jelentőséghez. Ezekből a háborúkból egy új római arisztokrácia került ki győztesen, amely a földművelést már nem tekintette megfelelő foglalkozásnak. A hadiszármányokon felhízott tőkés akadt már az uszorán kívül is sok nemiválója, elhelyezkedési lehetősége, bár a kölcsönzés még mindig kitűnően jövedelmező üzlet, sőt a római pénzügyi hitelüzletei előtt megnyílnak az összes országbankárok. Egyes római pénzarisztokraták, mint például a zsarnokölő Brutus, királyoknak és államoknak adtak kölcsönt, 50-80 százalékos kamatra. A Kr. e. 450-ik évből származó úgynevezett 12 táblás törvény, amely az első uszoracellejes törvényalkotás volt és amely 12 szaklemben szabta meg a kamatlábat, már rég feledésbe ment.

A vállalkozók számára nagy és gyors keresési lehetőségek kínálkoztak, akik békében és háborúban egyenes kiaknázták a politikai és gazdasági élet esélyeit. A háborúk már Rómában megteremtették a hadseregszállítókat, minden ismertető tulajdonságukkal, a vérből aranyat sajtolás művészetével, a szemérmelen panamakkal és azok rendszeres eltussolásával egyetemben. A második pun háború alatt hallatlan botrányok pattantak ki az ilyen szemelkekről.

Lovaggá válnak az uszorások

A meghódított tartományokban az adók behajtását adóberlő pénzcsoportok vállalták magukra, amelyek általában fizettek az államnak, de sokszoros nyereséget práltak ki a lakosságból. Utak, közintézmények építését ugyancsak vállalkozó pénzemberek intézték. Mindezek a hasznot-hajtó vállalkozások és az egész külső kereskedelem a római pénzarisztokrácia kezébe került, amelynek tagjait lovagoknak nevezték.

A köztársasági Rómában a pénzember és a pénzérték olyan szerepet kezdett játszani, amely első pillantásra már hasonlít mai szerepéhez. A pénz szabad mozgást és kényelmes életet biztosított sok olyan embernek, akik ezeket az előnyöket

a pénz intézménye nélkül aligha élvezheték volna. Ez adott éppen a pénznek különös értéket az emberek szemében. A gazdag ember a pénz segítségével szabaddult meg attól, hogy a földhöz, házához és nyájához legyen kötve.

A császárok alatt a késői Rómában a pénz értéke erősen hanyatlott, mert a császárok hatalmas udvartartási költségeik fedezése végett nem riadtak vissza a pénzrontásától sem. Augustus ideje óta csakis a császár verethetett nemes fémebből pénzt. De míg a köztársaság idejében egy font aranyból csak 40 érmét vertek, addig a császárok ideje alatt már 72 darabot sajtoltak. A köztársaság egy font ezüsből csak 72 dinárt veretett. Néro azonban 90-et.

Mesés vagyonok gyűlnek össze

A császári Rómában egyre jobban szaporodott a milliomosok száma, Claudius császár idejében egy birtokos, akinek másfélmillió dinárja volt (egy dinár körülbelül 15 svájci frankot ért) szegénynek vallotta magát. A tudós Senecának, aki olyan szépen bizonygatta, hogy a bölcs kevéssel is beéri, 500 cédrusfaasztal volt a birtokában, amelyeknek értékét egymillió svájci franknál többre becsülték. El sem képzelhető, mennyit értek az ilyen házban felhalmozott egyéb műtárgyak, ékszerek, edények és butorok. Legalább is megégyeszen annyit. Es Seneca nem volt Rómának leggazdagabb embere. A bankárok és pénzváltók, akik az élni akaró nagy urak pénzügyeit lebonyolították, ugyancsak mesés összegekkel dolgoztak.

Ehhez a fényűzéshez viszonyítva a munkabérek rendkívül alacsonyok voltak és a nagy tömeg feltarthatatlanul haladt lefelé a pauperizálódás lejtőjén. A szabad parasztság lassanként a nagy földbirtokosok jobbágyaivá süllyedt és helyzete nem sokban különbözött a rabszolgasortól. Ugyanakkor azonban a nagybirtokosok helyzete sem volt rózsásnak mondható, mert ezeket viszont a lelkiismeretlen kormányzó zsaroló pénzügyi politikája sorvasztotta. Ezek a szociális igazságtalanságok sűrűn vezettek véres lázongásokhoz és állandó források voltak a tömegek elégedetlenségének.

Róma bukása

Mint lassu kórság emésztették ezek a

társadalmi bajok a hatalmas birodalom belső erejét és ellenállóképességét s amikor megindult a nyugati barbárok nagy áradata, ez már egy gazdaságilag és erkölcsileg megrokkant társadalmat talált. A vandálok betörését a birodalom lakosai valóságos megváltásként fogadták. A barbárok elpusztították a nagybirtokosokat, eltörölték az adósságokat, melyekkel a gyarmatok a római uszorásoknak tartoztak. A parasztság ilyenformán lényegesen jobb helyzetbe került s az alsóbb hivatalnokok is megmaradhattak helyükön. A dolgozók kisemmizett, kiuzsorázott

tömegei szociális igazságtévest láttak a barbárok pusztításaiban és nem mint elnyomókat, de mint felszabadítókat fogadták őket.

Világosan látható tehát, hogy ama hatóerők között, amelyek a hatalmas és egyseges római birodalmat szétbomlasztották, nem utolsó helyen áll a pénz. A pénz, amely kitért a gazdasági célszerűség és szükségesség szabta medréből és mint parttalan áradat sodorta magával az utjába kerülő népeket és államokat a romlásba.

(Folytatjuk)

A feketeszesz vádlottainak alig 250.000 lej betétjük volt a nagyváradi bankokban

Oradea-Nagyvárad, december 30. Néhány nappal ezelőtt Lungociu nagyváradi vizsgálóbíró körlevelet bocsájított ki a nagyváradi bankokhoz, hogy bocsássák rendelkezésére a Lőblé László és Hitter József, a feketeszesz-ügy vádlottainak betéteiről szóló kimuta-

tást. A bankok eleget tettek a vizsgálóbíró kérdésének és a kimutatásokból kiderült, hogy a feketeszesz-ügyben érdekelt egyéneknek alig 250.000 lejről szóló bankbetétjük volt.

Manoilescu állásába való visszahelyezését és napi tizezer lej kárpótlást kér menesztéséért

Bucuresti-Bukarest, december 30. Manoilescu, amint azt megirtuk tegnap, — az utolsó napon — adta be az újfői táblánál keresetét, amelyben állásába való visszahelyezését kéri, ezenkívül napi 10.000 lej kárterítésre és külön erkölcsi kárterítésre tart igényt. A kereset szerint a kormány megsértette a Banca Nationala szervezetéről szóló törvény 21-ik szakaszát, mert ő még ülésben volt, amikor Anghelcsut kinevezték. Érvélese szerint a kormány előterjesztésére nevezik ugyan a Nemzeti Bank kormányzóját, azonban kinevezése után nem tartozik a kormány alá és mandátuma csak hat év után jár le. Miután nem mondott le és fegyelmi uton sem vesztette el állását, elmozdítható nem volt és így ma is a bank kormányzójának kell magát tekintenie.

Pénteken nyílik meg Szatmáron az erdélyi Mizrachi ifjuság III. konferenciája

Cluj-Kolozsvár, december 30. Január 1-3-án tartják meg Szatmáron III. évi konferenciájukat az erdélyi Mizrachi ifjusági csoportjai. A konferencia iránt élénk érdeklődés nyilvánul meg. A tanácskozások rendjét és programját a következőkben ismertetjük:

A konferencia ünnepélyes megnyitója péntek délelőtt tíz órakor lesz a szatmári Mizrachi hivatalos helyiségében. 1. Ünnepi megnyitó beszéd: Koffler Mose (Sighet). 2. Üdvözlések. 3. Halottak emlékezete. 4. Igazoló bizottság jelentése és a konferencia vezetőség megválasztása.

Péntek délelőtt 12 órakor plenáris ülés. 1. Juszt Mose: Politikai referátum. 2. Neumann Mose: Szervezeti referátum. 3. Jochanan Zachavi: Sajtó és pénzügyi referátum. Általános vita. Felmentvény megadása.

Fél négykor az ülés felfüggesztése. Péntek este. Oneg-Sabbat. Beszélnek: Dr. Stern Mór, Rath Efraim, Koffler Mose és mások.

Szombat d. e. 11 órakor. Rottenberg József (Sighet) előadást tart: „Helyzet a Mizrachiban“ címmel.

Délután 3 órakor. Koffler Mose tart előadást „Világzemléletünk“ címmel.

Szombat este 6 órakor. „Bné-Akiba“ és „Poale-Mizrachi“ konferencia. Este fél 8 órakor. Plenáris ülés. Referátumok megtartása és általános vita.

Vasárnap d. e. 9 órakor. Plenáris ülés. Állandó bizottság jelentése, a szervezet központjára vonatkozólag. Bizottságok jelentése. Általános vita. Határozathozatal, majd az új vezetőség megválasztása.

Déli 1 órakor. Záróülés. Délután 3 órakor a Mizrachi-szervezet Nagybizottsága tart ülést.

A konferencia elé mizrachista körök Erdélyszerte nagy érdeklődéssel tekintenek.

— Téli árvíz Angelesben. Newyorkból jelentik: Los Angeles egyes városrészeit öt napja tartó és időnként felhőszakadásra erősödött esőzések miatt víz alá kerültek. Több téren és uccán méter magasan áll a víz. A forgalom a városrészekben elakadt.

— Kína legnagyobb költője meghalt. Londonból jelentik: Su-Csi-Mu, akit Kína legnagyobb élő költőjének ismertek el, Sahtung tartományban tett repülőútján Kaishan közelében lezuhant. A költőt a gép pilótájával együtt holtan húzták ki a romok alól. Su-Csi-Mu versfordítással is foglalkozott és Shakespeare, valamint Voltaire műveit is lefordította kínai nyelvre.

Henderson műtét előtt. Londonból jelentik: Az esti lapok közlik, hogy Hendersont ma megröntgenették. A vizsgálat eredményétől függ a műtét végrehajtása. A munkaspárt vezére reméli, hogy egészsége hamarosan helyre fog állni s az operáció következményei nem fogják gátolni a leszerelési világkonferencia elnöki tisztének ellátásában.

Vissza a háborúba?

Nagy n föld R

A román értékpap gikusán cáfolja a

Tizenhat tartó

Bucuresti-Bukarest, Uj Kelet tudósítójától Argetoianu külföldi moratóriumot akar kérni tozásaira, hatalmas vis angol és francia napisai szaklapokban. A külföld egy el is toltuzta ezze helyzetet, ami érthet érintette a kormányt arra, hogy nagyon káro mánia külhitére. A News a következőképpen toianu külföldi utjáról

A külföld veszi, hogy tóriumot a

„Argetoianu, Román tere, meg fogja látogat és Párizst, ahol a revizió alá vételéről fogja egy bizottság al fülvizsgálja az ország ugyanakkor igyekezni rezni. Ellenkező eseti lehetősége, hogy Rom kérijen.

A pénzügyminiszter pártok támogatják“.

A párizsi L'Informa számában a következő: „Románia pénzügyi togatja meg a nagy e

hogy Románia külföld vizió alá vételéről képpen kérni fogja, ho bizottságot Románia felülvizsgálására s v kölcsönt szerezni. Ame rülne, úgy Románia kéri“.

A kormány szavu távir

Ezek a hírek, mint nemetlenül érintették és a külföldön tartó pénzügyminiszternek. Eppen ezért a külügyn tilag utasította a kü hogy Románia morató hirt a leghatározottal Ezzel egyidejűleg a p a következő hivatalos közzé:

A pénzügyminiszter cáfolja a külföldi és r jelent azon híreket, ar man kormány moratór külföldi tartozásaira. sen alaptalanok. A p befizette a Banca Nat tartozásoknak 1932 m dékes részleteit, anna hogy a részletek pont ségszerűen fontos az o úgyi egészsége szempó sincs aggodalomra a további részleteinek natkozólag sem.

A bukaresti etlégedve

A bukaresti sajtó u nul regisztrálja a kül ket, amelyek tegnap v gulatot keltettek úgy mint a pénzügyi élet Dimineata a következő: „A mai zavaros idő az, ha a pénzügyminis kommunikét tesz közzé many teljes egészség külföldi tartozások vil dését. Es ezt annál is minthogy ugy a költsé mint a külkeresked alapján a román álla teljesítheti a külföldd kötelezettségeit. A k banniig felvette a jöv a külföldi esedékesség eddig is az volt, hogy esedékességeit még ak zette az állam, ha ez ban, hogy egyéb kötel veselői fizetések, befő eleget tegyen. Ugyanc Románia számára transzfermoratórium

Szerencsés, boldog Újévet

csak

Zsldó Kórház-sorsjegyek

segítségével szereshet magának és családjának!!!

Az új

esztendő jelszava legyen:

Százért egy milliót!

Nagy nyugtalansággal fogadja a külföld Románia esetleges moratórium-kérésének hírért

A román értékpapírok nagy értékcsökkenést szenvedtek a külföldi tőzsdéken. A kormány energikusan cáfolja a moratórium hírért. Közel 125 milliárd lejre rugnak Románia külföldi tartozásai

Tizenhat és félmilliárd lejjel csökkentek Románia külföldi tartozásai a font árfolyamesése következtében

Bucuresti-Bukarest, december 30. (Az Uj Kelet tudósítójától). Az a hír, hogy Argetoianu külföldi tárgyalásai során moratóriumot akar kérni Románia külföldi tartozásaira, hatalmas visszhangra talált az angol és francia napisajtóban s a pénzügyi szaklapokban. A külföldi lapok közül nem egy el is tulozta ezzel kapcsolatosan a helyzetet, ami érthetően kellemetlenül érintette a kormányt és ami alkalmas arra, hogy nagyon károsan hasson ki Románia hitelére. A londoni Financial News a következőképpen számolt be Argetoianu külföldi utjáról.

A külföldi sajtó biztosra veszi, hogy Argetoianu moratóriumot akar kérni

Argetoianu, Románia pénzügyminisztere, meg fogja látogatni Londont, Rómát és Párizst, ahol a román közadóságok revízió alá vételéről fog tárgyalni. Kérni fogja egy bizottság alakítását, amely felülvizsgálja az ország fizetőképességét és ugyanakkor igyekszik fog kölcsonst szerezni. Ellenkező esetben fennáll annak lehetősége, hogy Románia moratóriumot kérjen.

A pénzügyminisztert az összes politikai pártok támogatják.

A párizsi L'Information december 25-i számában a következőket írja:

„Románia pénzügyminisztere azért látogatja meg a nagy európai centrumokat, hogy Románia külföldi tartozásainak revízió alá vételéről tárgyaljon. Különösen kérem fogja, hogy küldjenek ki egy bizottságot Románia fizetőképességének felülvizsgálására s végül igyekezni fog kölcsonst szerezni. Amennyire ez nem sikerülne, úgy Románia moratóriumot fog kérni”.

A kormány energikus, de szűkszavú távirata

Ezek a hírek, mint mondtuk, igen kellemetlenül érintették a román kormányt és a külföldön tartózkodó Argetoianu pénzügyminiszternek sem voltak inyé. Eppen ezért a külügyminisztérium táviratilag utasította a külföldi követségeket, hogy Románia moratóriumkéréséről szóló hírt a lehatarozottabban cáfolják meg. Ezzel egyidejűleg a pénzügyminisztérium a következő hivatalos kommunikét tette közzé:

A pénzügyminisztérium kategorikusan cáfolja a külföldi és román sajtóban megjelent azon híreket, amelyek szerint a román kormány moratóriumot akarna kérni külföldi tartozásaira. Ezek a hírek teljesen alaptalanok. A pénzügyminisztérium befizette a Banca Nationalánál a külföldi tartozásoknak 1932 március elsejéig esedékes részleteit, annál is inkább, mint-hogy a részletek pontos fizetése kötelesegezerően fontos az ország hitele és pénzügyi egészsége szempontjából. Semmi ok sincs aggodalomra a külföldi tartozások további részleteinek visszafizetésére vonatkozólag sem.

A bukaresti sajtó nincs megelégedve a cáfolattal

A bukaresti sajtó ugyancsak nyugtalanul regisztrálja a külföldről érkező híreket, amelyek tegnap valóságos pánikhangulatot keltek a kormánykörökben, mint a pénzügyi élet vezetői körében. A Dimineata a következőket írja:

„A mai zavaros időkből nem elegendő az, ha a pénzügyminisztérium egyszerűen kommunikét tesz közzé. Jó volna, ha a kormány teljes egészében megvilágítaná a külföldi tartozások visszafizetésének kérdését. Es ezt annál is inkább megteheti, minthogy egy a költségvetés összeállítására, mint a külkereskedelmi mérleg állása alapján a román állam teljes egészében teljesítheti a külfölddel szemben fennálló kötelezettségeit. A kormány a legutolsó havi felvette a jövő évi költségvetésbe a külföldi esedékségeket, s a gyakorlat eddig is az volt, hogy a külföldi adósság esedékségeit még akkor is pontosan fizette az állam, ha ez megakadályozta abban, hogy egyéb kötelezettségeinek (tisztviselői fizetések, belföldi tartozások, stb.) eleget tegyen. Ugyancsak tény az is, hogy Románia számára nem merült fel a tranzermoratórium kérdése, vagyis a

román papírok külföldi birtokosainak jaro devizába való átváltása, minthogy a lej stabilitásához nincs szükség mesterséges támogatásra, a fizetési mérleg pedig ki van egyensulyozva. Ebben az évben a külkereskedelmi mérleg több mint hatmilliárd lejes felesleget eredményezett, körülbelül annyit, amennyi a külföldi tartozások esedékes részleteinek kifizetéséhez szükséges.

Katasztrófális visszhangra talált külföldön a moratórium híre

Az Unversul, amely az utóbbi időben állandóan élesen támadja a pénzügyminisztert, a következőket írja:

„Ha egyes bukaresti bankárok Párizsból kapott táviratainak hinni lehet, úgy a moratóriumkérés híre valóban katasztrófális visszhangra talált a külföldön. A Mironescu-kormány által lekötött második stabilizációs kölcson papirjai 36 frankra estek vissza a 86 és félfrank kibocsátási árfolyamról. Ha Argetoianu külföldi utazásának sikerei az ottani pénzügyi körök-nél továbbra is ebben a ritmusban folytatódna, úgy a román állam hitelének általános és végérvényes katasztrófája rövidesen bekopogtat az ajtón. Ha bebizonyosodnak azok a hírek, amelyek Argeto-

ianu külföldi utjának visszhangjáról számolnak be, úgy a pénzügyminisztert azonnal vissza kell hívni az országból”.

125 milliárdra rug Románia külföldi tartozása

Ezekkel a hírekkel kapcsolatosan nem érdektelen megemlíteni azt, hogy Románia külföldi tartozásai összesen 124 milliárd 865 millió 386 ezer 500 lejre rugnak. Eből 111 milliárd 886 millió 782 ezer 310 lejnyi összeget külföldi devizában, a többit pedig lejben kell folyósítani. A külföldi valutában fizetendő tartozások a következőképpen oszlanak meg: 62 millió 795 ezer 885 font, 1 milliárd 395 millió 909 ezer 510 aranyfrank, 1 milliárd 881 millió 233 ezer 600 francia frank, 15 millió 494 ezer 670 belga frank, 118 millió dán, svéd és norvég korona.

Egy tartozás, amelyen kérés az állam

A tartozások főképpen az 1922. évi 4 százalékos konszolidációs kölcsonból, az 1929-es és 1931-es stabilizációs kölcsonokból, a párizsi és londoni egyezmény értelmében fizetendő 4, 4 és fél és 5 százalékos járadékpapírokból, valamint háborus tartozásokból származnak. Háborus adósságok címén Románia e pillanatban 19

A kormány hivatalosan bejelenti, hogy Románia megneemtámadási szerződést köt a Szovjettel

Az Epoca nem hiszi, hogy Oroszország a szerződés fejében hajlandó volna elismerni Bessarabia csatlakozását

Bucuresti-Bukarest, december 30. Az Epoca foglalkozik az orosz-román megneemtámadási szerződésről megjelent hírekkel, illetve azzal az állítással, hogy az oroszok a szerződés fejében hajlandók elismerni Bessarabia csatlakozását. A lap megállapítja, hogy ez a hír teljesen alaptalan, viszont ha az oroszok nem hajlandók erre, úgy semmiféle garancia nincsen, hogy a szerződést be is fogják tartani. A lap emlékeztet arra, hogy annak-

idején Take Ionescunál is kísérleteztek az oroszok, de ő nem ült fel manővereiknek és nyiltan követelte, hogy Bessarabia elismertetése legyen egy megkötendő szerződés főfeltétele.

A „Neamul Romanesc” hivatalos kommunikét közöl, mely szerint a francia-orosz megneemtámadási szerződéssel kapcsolatban jelenleg egy lengyel-orosz hasonló szerződésről tárgyalnak Lengyelország és Oroszország. A tár-

gyalások természetes következményeként a román kormány és a szovjet kormány is közösen meg fogják vizsgálni egy a két ország közötti kapcsolat lehetőségét, amely ugyanolyan természetű egyezmény megkötésére vezet-hetne.

Ghica külügyminiszter ma délelőtt fogadta a bukaresti lengyel, majd a csehszlovák követet, akikkel varsói, illetve prágai látogatásáról tárgyalt.

Temesvárra helyezik át a Kolozsvári Operát?

A temesvári sajtó úgy értesül, hogy a jövő év őszén Temesvárra költözik a kolozsvári Opera, de a kolozsvári Operánál semmit nem tudnak a tervről. Zaharia Barsan igazgató nyilatkozata

Cluj-Kolozsvár, december 30. (Az Uj Kelet tud.) A temesvári lapok ma ideérkezett számában az a feltűnő-keltő hír jelent meg, hogy Mavrodi kultuszminisztériumi vezérfelügyelő a kolozsvári Operának Temesvárra való áthelyezését határozta el. A lapok értesülése szerint az Opera áthelyezése azért válik szükségessé, mert Kolozsváron a közönség nem bírja el az Operát és Mavrodi éppen azért választotta az Opera székhelyéül Temesvárt, mert ez a város még legkevésbé érezte meg a gazdasági krízist és az ottani közönség még mindig támogatja a színházakat.

A lapok szerint a kolozsvári opera már 1932 január elsejétől kezdve turnékat rendez Temesvárra éspedig úgy, hogy havonta egyszer az Opera, havonta háromszor pedig a Nemzeti Színház megy át Temesvárra. Az őszi színiévadban már úgy az Opera, mint a Nemzeti Színház véglegesen Temesvárra költözik és csak turné keretében fog onnan Arad, Nagyvárad és Kolozsvárra átrándulni.

Az Uj Kelet munkatársa az érdekes

hirrel felkereste az Opera igazgatóját, ahol a legnagyobb meglepetéssel értesültek a temesvári lapok híradásáról.

— Most hallok a tervről először — mondotta kérdéseinkre Zaharia Barsan igazgató —, ami annál nagyobb meglepetés a számomra, mert éppen tegnap beszélgettem dr. Pop Valér erdélyi miniszterrel az Opera sorsáról. A miniszter ur örömet fejezte ki afölött, hogy sikerült megmenteni a válságba jutott Operát és boldognak érzi magát, mert sikerült az a törekvése, hogy az Opera Kolozsváron maradjon. Így a Temesvárra való áthelyezés tervéről még dr. Pop Valér miniszter urnak sincs tudomása.

Arra a kérdésünkre, hogy valószínűnek tartja-e ezt a megoldást, az igazgató a következőképpen felelt:

— Őszintén szólva nem is tartom rossz ötletnek, hogy az Operát kísérletképpen egy évre Temesvárra helyez-zük át. Kolozsváron a közönség számára már nem jelent szenzációt az Opera és éppen ezért nem volna rossz egyéves szünettel megmutatni a publikumnak, hogy mit veszít el, ha mi

innen elmegyünk. Ami turnéterveinket illeti, azokról a temesvári lapok jól vannak informálva, mert az igazgató-ság valóban elhatározta, hogy az Operát havonta egyszer, a prózai együttest pedig havonta háromszor szerepelteti Temesváron.

— A végleges átköltözésről nem tudok és valószínűnek tartom, hogy amennyiben valóban szönyegre került volna ez a terv, akkor elsősorban minket értesített volna a minisztérium.

— Igaz-e az — kérdeztük —, hogy az Opera olyan rosszul megy Kolozsváron?

— Most nincs különös panaszra okunk. A viszonyokhoz mérten nem is megy olyan rosszul az Opera. Az előadások nivóját emeltük, ugyanakkor a helyérek alacsonyabbak. A temesvári tervről érdeklődni fogok majd illetékes helyeken.

Kolozsvár zc értő közönsége mindenesetre nagy érdeklődéssel várja, hogy valóban megfosztják-e egyetlen komoly zenei intézményétől, annál is inkább, mert ami a lakosság gazdasági helyzetét illeti, Temesvár sem áll Kolozsvár fölött.

Corso Mozgószínház

Szilveszteri kezdettel bemutatja a legremekbber operettújdonaságot:

A koldusdiák

Főszereplők:

Jarmila Novotna,
Hans Bollmann

a berlini opera tagjai és

Fritz Schulz,
Truus van Aalten.

Műsor előtt:

Szenzációs Miki-Maus.

Szilveszter estéjén és új év éle éti MATINÉN szerencse malacok sorsolása!

millió 122 ezer 600 angol fonttal, 529 millió aranyfrankkal, 50 millió 918 ezer 190 dollárral tartozik, ami lejben összesen 36 milliárd 669 millió 193 ezer 730 lejt tesz ki. Érdekes, hogy Románia külföldi tartozásainak fontban fizetendő részét, ami 62 millió 795 ezer 885 angol fontot tett ki, a font árfolyamának csökkenése meglehetősen összezsugorította. 816-os árfolyamon Románia számára 51 milliárd 242 millió lejes tételt jelentett volna a fonttartozás, amely azonban ma összesen 34 milliárd 605 millió lejt képvisel. A font árfolyamának esése nem kevesebb, mint 16 milliárd 637 millió lejjel csökkentette Románia külföldi tartozásait.

1932-ben a külföldi tartozásból 6 millió 1767 millió 984 ezer 703 lejt esedékes.

Az erdélyi WIZO marosvásár-helyi konferenciája

Hatalmas szervezeti és kulturprogramot dolgozott ki a WIZO konferenciája az új munkaestendőre

Tárgu-Mures-Marosvásárhely, december 30. (Az Uj Kelet tudósítójától). A XI. erdélyrészi konferenciával egyidejűleg tartotta meg harmadik évi konferenciáját az erdélyi WIZO, amelynek tanácskozási és munkája élénk bizonyítéka volt Erdély cionista asszonyai lelkesedésének és igaz zsidó kötelességérzetének a zsidó népi mozgalom és a palesztinai országépítéssel szemben.

A WIZO-konferenciát dr. Róth Dezsőné országos elnöknő nyitotta meg az ország különböző részéről összegyűlt nagyszámú WIZO-delegátusok jelenlétében. Az országos elnöknő megnyitójában rámutatott a palesztinai építők munkájának nagy fontosságára a zsidó nép életében, majd hangsúlyozta a cionista eszme propagálásának és elmélyítésének szükségességét, amely előfeltétele az ország felépítésének és egy új zsidó generáció felnevelésének.

Melyik zsidó anya tudja megmondani, hogy nem-e az ő gyermeke lesz üldözött pária

— Ne higgyék, hölgyeim, hogy cionistának lenni annyit jelent, hogy kezünkbe vesszük a vándorbotot és Palesztinába megyünk. Ne menjünk addig, amíg nem akarunk és amíg nem muszáj, de tegyük lehetővé ama tízezrek számára, akik a galut nyomorúságától úzva és egy új zsidó élni akarástól áthatva, egy új életet akarnak megteremtteni a zsidó országban. Nekik nem nehéz a legnehezebb élet sem, nem kérnek egyebet, csak az élet lehetőségét, hogy ne érezzék testükön a gonoszok csapásait. És ki tudná megmondani, hogy közülünk kikből és mikor válik üldözött és agyonhajszolt pária. Melyik zsidó anya tudná megmondani, hogy nem-e az ő gyermekének lesz égető szüksége arra az egyetlen kicsiny országra, amelyet Palesztinának hívnak. Melyik zsidó anya vállalná a felelősséget, hogy nem tesz semmit gyermeke jövőjéért. Azt mondják, hogy az angolok miatt nem tudjuk felépíteni Palesztinát. Miért ez a hirtelen nagy óvatosság, annyi sok-sok rossz üzenet után, amit a zsidóság évezredek óta el kellett, hogy viseljen a népek életében. Miért éppen most ez a bátortalanlás? Vagy talán az arab veszedelem? Az arabok előbb-utóbb meg kell hogy értsék és meg is fogják érteni, hogy Palesztina építése és fejlődése a két nép közös érdeke és nem kétséges, hogy Palesztina építése és fejlődése a két nép közös érdeke és nem kétséges, hogy közös megértésben fogják előbbre vinni az ország ügyét.

Ezután a marosvásárhelyi zsidó asszonyokhoz intézett szöveget dr. Róth Dezsőné, akik szerettettek fogadtatásban részesítették Erdély cionista asszonyait és reméli, hogy ez a szeretet egy megújított és lendületesebb cionista munkát fog kitermelni.

Uj utak a szervezésben

Az elnöki megnyitót, valamint az üdvözlő levelek felolvasása után Reiter Lunca szervezeti referátumát adta elő. Nagy vonalakban vázolta a bázei kongresszus eseményeit, amelyekhez rendkívül érdekes megfigyeléseket fűzött. Ezután a palesztinai WIZO munkájának eredményeit tárta fel élénk, színes képekben. Végül az erdélyi WIZO tevékenységéről számolt be és rámutatott a további szervezési munka eszközeire és utjaira.

— Sokkal fontosabb — mondotta — ha egyénenként teljes mértékben nyelünk meg néhány asszonyt a mi ideálunknak, mintha a tömegben elhangzott szövegekre bizzuk a szervezés munkáját. Határozati javaslatában új módszereket és új utakat jelölt meg és referátumával nagymértékben hozzájárult a konferencia eredményes munkájához.

Kulturtanácsot alakított a WIZO

Ezután dr. Ábrahám Józsefné tartotta meg nagykonceptiójú kulturreferátumát, amelynek keresztülvitele elé nagy reményeket fűz a WIZO és amely hivatva van a cionista gondolatot széles alapokon kiemlélyíteni és megerősíteni. A WIZO-munka a héber nyelv ápolását tűzi ki céljává, héber óvodák létesítésével és támogatásával. Javaslatát értelmében egy megyetags kulturatanács alakult, amely részletes programot fog kidolgozni és mindent el fog követni a zsidó kultúra terjesztésére.

Weinberger Nándorné Keren Hajje-

szód referátumában javasolja, hogy a WIZO-hölgyek saját személyi zsebpénzükből fizessenek KHL-t, majd dr. Dohány Sándorné beszámolót tartott arról, hogyan sikerült felfokoznia Aradon a KKL-bevételeket.

Kolozsváron lesz az országos WIZO-bazár

A referátumok elhangzása után kezdetét vette az általános vita. A határozati javaslatokat minden részletükben a legalaposabban tárgyalták meg a WIZO-hölgyek. Különösen élénk vita folyt az országos

bazár ügyében, amelyet a konferencia határozata értelmében Kolozsváron fog-nak megrendezni. Erre már most fel szeretnék hívni Erdély asszonyainak figyelmét.

A konferencia este hét órakor nyert be fejezést igen emelkedett, lelkes hangulatban. Új erőt merítve, nemes elhatározásokkal és akarással meggyazdagodva emelkedtek fel helyeikről Erdély cionista vezetőhölgyei, amikor a konferencia befejezésekor a Remény himnuszát énekeltek el egy eredményes és lendületes munkásság, egy szebb és egy boldogabb zsidó jövő szent hitétől áthatva.

Csak egyet sajnáltunk. Sajnáltuk azokat a hölgyeket, akik nem voltak ott, S akik nem érezhették velünk a felemelő érzést: dolgozni a Néperért és dolgozni a Közösségért.

Weinberger Nándorné

KÖZGAZDASÁG

Hogyan történik a magántisztviselők áldozati adójának alkalmazása?

A bruttó fizetés után kell az áldozati adót fizetni. Minden magánvállalat tartozik január 10-ig kimutatást betérjeszteni az adóhivatalhoz a szolgáltatásban lévő tisztviselőkről és azoknak fizetéséről

Cluj-Kolozsvár, december 30. (Az Uj Kelet tudósítójától). A hivatalos lap legújabb száma közli a magántisztviselők rendkívüli adójáról szóló törvény szentesített szövegét. A törvény első szakasza kimondja, hogy 12 ezer lejig a fizetések áldozati adómentesek. Ettől felfelé az áldozati adót a következő kulcs alapján alkalmazzák:

- 12 ezer lejtől 15 ezer lejig bruttó havi fizetés után 5 százalék.
- 15—20 ezer lejig 6 százalék.
- 20—25 ezer lejig 7 százalék.
- 25—30 ezer lejig 10 százalék.

Kivételt képeznek munkások, újságírók, különböző kulturális és jótékonyági intézmények, valamint lukratív cél nélküli társaságok tisztviselőinek fizetése. Az áldozati adót a bruttó jövedelemre alkalmazzák, amiben benne foglalják a tisztviselők bármilyen címen kapott mellékjövedelme. A törvény értelmében tehát fizetésnek számítanak és adó alá esnek a lakbér- és drágasági pótlék, a nyereségben való részesedés, gratifikáció és bármely más hasonló címen kapott plusz-jövedelmet. Kivételt képeznek viszont az effektív költségmegtérítések, természetbeni lakás gyárakban és üzemekben. Az áldozati adó alapján fizetett összegeket levonják a globális adóalapból. A törvény második szakasza a különböző igazgatósági és ellenőrző tanácsok tagjai által kapott tantiémek megadóztatásáról intézkedik a következőképpen:

- Évi 50 ezertől 100 ezerig 8 százalék.
- 100—200 ezerig 9 százalék.

TŐZSDE

Kolozsvár, december 30. Márka 40.50, holland forint 68.50, dollár 167, font 615, fr. frank 670, lira 880, cseh korona 5.03, pengő 21, dinár 3, sv. frank 33.15, zloty 19.50, belga frank 24.

Bukarest: Fr. frank 6.59, font 585, dollár 168.50, belga frank 23.42, lira 8.60, sv. frank 32.85, cseh korona 4.99, márka 40.05, holland forint 67.60.

Zürich: Márka 121.50, holland forint 205.50, dollár 512.50, font 17.55, fr. frank 20.10, lira 26.05, cseh korona 15.18, pengő 90.10, lej 307, zloty 57.50.

Hogyan fogja az állam belföldi tartozásait kifizetni? A Monitorul Oficial december 28-iki számában közli az amortizációs pénztár felállításáról szóló törvény szentesített szövegét. Ismeretes, hogy az amortizációs pénztár abból a célból létesítette a kormány, mert ezen az intézményen keresztül fogja az állam a belföldi szállítókkal szemben fennálló tartozásait likvidálni. A vonatkozó 11-ik

törvényszakasz a következőképpen hangzik: A pénztár felhatalmazást kap arra, hogy megvásároljon az állammal szemben elismert és esedékes, de 1932 január elsejéig ki sem fizetett követeléseket. A pénztár ezeket a követeléseket akár készpénzzel fogja megvásárolni, akár pedig állami járadékpapírokkal, vagy pedig az amortizációs pénztárnak az állam által garantált járadékpapírjai révén.

Allamcsőd Ujfundlandban. Newyorkból jelentik: Ujfundland államcsőd előtt áll. A kormány a napokban be fogja jelenteni, hogy 90 millió dolláros államkölcsön kamatait nem tudja fizetni. Az ujfundlandi kormány néhány héttel ezelőtt oly módon próbált a válságon segíteni, hogy 20 millió fontért felajánlotta Kanadának Labrador szigetét.

Hogyan fizetik a kereskedők a patenta fixát. Megírta az Uj Kelet, hogy a pénzügyminisztérium közzétette a patenta fixa bevezetéséről szóló törvény végrehajtási utasítását. Hasonlóképpen megírtuk, hogy a kormány 150 ezer lejre emelte fel a patenta fixa alá eső adózási minimumot. Azok a kereskedők és iparo-

VIGYÁZZON!
KOPASZ LESZ,
HA HAJÁT NEM
EGGER PETROL
HAJSZESSZEL MOSSA, MERT
HAJHULLÁS és HAJKORPA
ellen ez a legbiztosabb szer.
MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN ÉS
DROGÉRIÁBAN KAPHATÓ.

sok, akik a törvény értelmében a patenta fixa bevezetéséről szóló törvény végrehajtására és adójukat a következőképpen fizetik: 5000 lejig 400 lej, 5000—15.000-ig 1200 lej, 15.000—25.000-ig 2300 lej, 25.000—40.000-ig 3500, 40.000—50.000-ig 4600, 50.000—75.000-ig 6800, 75.000—100.000-ig 9000 lej. 100 ezer lejtől 150 ezer lejig még nincs pontosan megállapítva az adó összege, amely azonban mindenesetre arányos lesz a fentebb feltüntetett összegekhez. A patenta fixa értelmében a kereskedők és az iparos három éven keresztül fogja jövedelme után a fentebb feltüntetett fix adóösszeget fizetni.

A tel-avivi mintavásár hírei. A Gyáriparosok Országos Szövetségének erdélyi központja körlevélben hívta fel a Szövetség tagjainak figyelmét a tel-avivi nemzetközi mintavásárra. Ugyancsak körlevélben figyelemztette tagjait a lengyel kereskedelmi és iparkamarák országos szövetsége a mintavásár célszerűségére és gyakorlati jelentőségére. A lengyel ipar igen szépen lesz képviselve a mintavásáron. Az angol külügyminisztérium külkereskedelmi osztálya igen aktív propagandát fejt ki a mintavásár sikere érdekében. A kormány felhívta az ország hatóság legnagobb cégét és iparvállalatát, hogy vegyenek részt a mintavásáron. Erdélyből a Hercegbel megyezeti gyár és néhány más szakmabeli nagyüzemek határozták el eddig, hogy külön pavillonnal vesznek részt a mintavásáron.

Comunitatea aut. ort. izr. Bistrita
Szám: 222—931.

HIRDETMÉNY

A helybeli izr. hitközség keres egy vállalkozót, aki hitközségünk egész kóser husszükségletét egy, esetleg több évi időtartamra ellássa.

Ajánlatok legkésőbb 1932 január hó 15-ig a hitközségi irodában nyújthatók be, ahol a részletes feltételek is megtekinthetők.

A hus szállítása okvetlen 1932 február hó 1-én kell kezdődjék.

Bistrita, 1931 december hó 28.

Israel Rachmuth.
hitk. elnök.

Vissza a háboruba?

Dióbél

ajánlok jöminőségű, frissen készített dióbélet. Kilogramja 32 lej. GUTTMANN SAMUEL Oradea, Str. Astra 2. Nagyobb vételnél árengedmény

Tüzifa I. szoraz

parketifa 63 lej
hántottfa 75 lej
gyertyán, búkk, tölgy legoicsobban
Rimóczi-tól
Cal. Dragalina 9. Telefon 616.

Egy történelmi vége

(Első oldali cikkünk)

várnak arra, hogy Oroszra lecsapjanak, úgy a n... is azzal rémitgették, hogy számolni kell az imperializmus offenzívá...

Nincs nyugtalanítóbb, retelenség. A távolság ne... pit, hanem tág teret nyit... ran torz és abszurd fan... félelem az, amely irréc... ket és még irréalissab... szül. Ez a félelem és egy... köztvetlen feladatainak... tartotta ébren azt a há... jót, mely Szovjetország... gati hatalmak, illetve... kisállamok között hossz... resztül kialakult.

Két évvel ezelőt azo... nek ez a hisztériája ke... és átváltozni. Sztalin gy... ország, ha nem is hivati... legesen leépítette vilá... rándjait. Az európai ka... hovatovább ráeszmél, ho... országot katonai erővel... hetetlen, ellenben ter... és gigantikus méretű... kísérleteiből tanulni, lebet.

A diplomáciai érintkez... élenkábbé válni Francia... Olaszország és Németors... Lengyelország, a kisanta... a szovjetek között. A... gultata, bizonytalansági... gai kapitalizmus egyre... útközé ellentmondásai... latokat gyors ütemben... A francia diplomácia ma... az oroszellenes interven... wén fáradozik, mint ah... diplomácia sem a világt... támogatja többé. A világ... csodálatos színjátéka... meink előtt. Világok, lágok választanak el egy... nek léte — legalábbis... lemben — a másik nem... a történelem és az élet... nek hatása alatt lépnek... zos szövetségre, nyujta... ha nem is őszinte, de... jobbot.

A megmegtámadási... rozata, melyeket most... kezdeményezéséből — Fr... gyelországgal, Finnors... val gyors egymásutánba... ággal utjelzői annak a... zakk, amelynek vonalár... egész sorsunk fut a ki... jövendő felé.

Kétségtelen, hogy a S... kelt államok között egy... megmegtámadási szerző... négy éve dúló történelm... zsinését jelentik. A fé... egy Szovjetországban... ban kezd feloldódni. ... mint az európai nagyh... politikai és szociális vá... Békére van szükségük, ... zus problémákkal meg... ni. A két ellentétes pó... bavehető államférfia ér... gazdasági és szociális m... Szovjetország és a... között akarattalannul is... nem a harcereknek kell... műhelveken, a termelés... világában.

Hogy melyik pólusn... sikerülni: megjósolni m... és főleg csak teoret... volna. De azt mindkét... terhez elengedhetet... van egy tizennégy év... szüntetésére, egy jjes... terhes atmoszféra likvi... nemtámadási paktumot... mentumai, hogy ez az... lóban van s a világra... a vonatkozásban — a... som korszaka következi...

HIRDETÉS AZ O...
HIRDETSSEN AZ U...

Nagy, fé

Nagy Szilveszter est a Metropolban. Meglepetések! Tánc reggelig!

Egy történelmi hisztéria vége

(Első oldali cikkünk folytatása)
Várnak arra, hogy Oroszország testé-
re lecsapjanak, úgy a nyugati államok
is azzal rémitgették önmagukat,
hogy számolni kell az orosz-szovjet-
imperializmus offenzívájával.

Nincs nyugtalanítóbb, mint az isme-
retlenség. A távolság nemcsak megsze-
nyíti, hanem tág teret nyit az igen gyak-
ori torz és abszurd fantáziáknak. A
szovjet és még irreális cselekedete-
ket és még irreálisabb gondolatokat
szül. Ez a félelem és egymás céljainak
követlen feladatainak nemismerése
tartotta ébren azt a háborus hangula-
tot, mely Szovjetország és a nyugati
hatalmak, illetőleg a környező
államok között hosszú éveken ke-
szült kialakult.

Két évvel ezelőtt azonban a félelem-
nek ez a hisztériája kezdett lehiggadni
és átváltozni. Sztalin győzelmével Orosz-
ország, ha nem is hivatalosan, de tény-
esen leépítette világforradalmi ábr-
képét. Az európai kapitalizmus pedig
továbbra is rázúdít, hogy Szovjetorszá-
got katonai erővel megdönteni le-
hetetlen, ellenben tervgazdálkodásából
és gigantikus méretű industrializációjából
és kísérleteiből tanulni, sőt profitálni is
lehet.

A diplomáciai érintkezés ekkor kezdett
sűrűsödni. Franciaország és Anglia
Olaszország és Németország, főleg pedig
Lengyelország, a kisantantállamok — és
a szovjetek között. A világválság han-
gulata, bizonytalansági érzése, az euró-
pai kapitalizmus egyre kirívóbban ki-
száradó ellentmondásai ezeket a kapcsola-
tásokat gyors ütemben mélyítették el.
A francia diplomácia ma már építi nem
az oroszellenes intervenció megszervezé-
sét, hanem a szovjetek, mint ahogy az a szovjet-
diplomácia sem a világforradalom ügyét
támogatja többé. A világtörténelem egyik
szembeszökő színtétele a játszódik le sze-
meink előtt. Világok, amelyeket — vi-
lágok választanak el egymástól, amelyek-
nek léte — legalábbis teoretikus érte-
lemben — a másik nemlétét tételezi fel,
a történelem és az élet kényszerűségei-
nek hatása alatt lépnek egymással szem-
be szövegszerű, nyujtanak egymásnak,
ha nem is őszinte, de megbízható béke-
szókat.

A megnevezési paktumoknak so-
szabata, melyeket most — éppen francia
kezdeményezésből — Franciaország Len-
gyelországgal, Finnországgal, Romániá-
val gyors egymásutánban köt meg, való-
színűleg utjelzői annak a történelmi irány-
nak, amelynek vonalán egész életünk
egész sorsunk fut a kinosan kialakuló
jövő felé.

Kétségtelen, hogy a Szovjet és az érde-
elt államok között egymásután létrejövő
megnevezési szerződések egy tizen-
négy éve dúló történelmi hisztéria meg-
szűnését jelentik. A félelem feszültsége
egy Szovjetországban, mint Európá-
ban kezd feloldódni. Ugy Oroszország,
mint az európai nagyhatalmak gazdasági,
politikai és szociális választalon vannak.
Báre van szükségük, hogy e giganti-
kus problémákkal meg tudjanak birkózni.
A két ellentétes pólus minden szám-
sítható államférfia érzi, hogy annak a
gazdasági és szociális mérkőzésnek, mely
Szovjetország és a nyugati államok
között akarattalanul is feszült: immár
nem a harcerekken kell eldőlnie, hanem a
térbelveken, a termelés és a fogyasztás
háborújában.

Hogy melyik pólusnak fog ez jobban
sikerülni: megjósolni ma még lehetetlen,
főleg csak teoretikus jelentőségű
kérdés. De azt mindkét fél érzi, hogy a
háború elengedhetlenül szükségük
van egy tizenéves hisztéria meg-
szűntetésére, egy ijesztő és ijedséggel
teli atmoszféra likvidálására. A meg-
nevezési paktumok annak a doku-
mentumai, hogy ez az atmoszféra elmu-
ljon van s a világra — legalább ebben
a vonatkozásban — a termékeny nyugati
korszaka következik.

Salamon László

Miért nem tiltakozott Nagyszebenben a had- sereg képviselője Hitler dicsőítése ellen?

A hadügyminisztérium érdekes kommunikéje a nagyszebeni diákkongresszus hitlerista epilógusáról

Bucuresti-Bukarest, december 30.
(Az Uj Kelet tud.) A nagyszebeni
diákkongresszussal kapcsolatban a
„Dimineata” többször is foglalkozott
azzal a ténnyel, hogy Cristea Vasilescu
tábornok, a IV. hadtest parancsnoka
résztvett azon az ünnepi banketten,
amelyen a szónokok Hitler politikáját
dicsőítették. A „Dimineata” csodálko-
zásának adott kifejezést afölött, hogy
a román hadsereg képviselője szó és
ellenkezés nélkül asszisztál egy olyan
külföldi politikai feldicsőítésénél, aki-
nek programjában van iktatva a béke-
szerződések és a határok revíziója. A
lap követelte, hogy a hadügyminiszte-
rium hivatalos kommunikéjában világos-
sítsa fel a közvéleményt, mi történt

Nagyszebenben?
Tizenöt napi hallgatás után a had-
ügyminisztérium most végül közzétette
a kért kommunikét, amely a követke-
zőképpen hangzik:
„Egyes rosszul informált lapok
különböző kommentárokat fűznek
Vasilescu Cristea tábornoknak a
nagyszebeni diákkongresszus alkalmá-
val tanúsított magatartásához. A
hadügyminisztérium a nagyszebeni
helyőrség jelentéséből megállapítja,
hogy az említett banketten Vasilescu
Cristea tábornok az egyetemi ifju-
ság egészére mondott felkösön-
töt. A bankett vége felé, amikor az
egyik diák beszédében tulment azon
a célon, amelyért a kongresszust

összehívták, Vasilescu tábornok Ba-
lan mitropolitával együtt elhagyta a
termet”.
A „Dimineata” a kommunikéhez a
következő kommentárt fűzi:
„Mi teljesen egyetértünk a hadügy-
minisztériummal abban, hogy Balan
mitropolita és Vasilescu tábornok
együtt távoztak el a bankettől. Csak
abban van közöttünk egy kis eltérés,
hogy mikor hagyták ott a bankettet, a
végén, vagy a vége előtt? De ez rész-
letkérdés csupán. A lényeg az, hogy a
hadügyminisztérium tizenöt napi fon-
tolgatás után megállapította, hogy a
banketten „egyik diák tulhaladt a cé-
lon, amelyért a kongresszust össze-
hívták”.

A kétségtelen bizonyítékok sulya alatt sem akar vallani a barcánfalvi zsidó kereskedő gyilkosa

Huza Andrei a csendőrségen megtagad minden felvilágosítást a bűnygyben. Az egyik
tanu tizenöt ember között is felismerte Kratz gyilkosát

Sighet-Máramarosziget, december
30. (Az Uj Kelet tud.) A szigeti csend-
őrlaktanyában most már teljes lázzal
folyik a barcánfalvi rablógyilkosság
bűnygyének nyomozása, amely Schön
Dezsőnek, az Uj Kelet szigeti munka-
társának kezdeményezésére indult meg.
A csendőrség a szigeti lakosság érdek-
lődésének középpontjában álló bűnygy
sikeresebb kivizsgálására berendelte
Izakonyháról Roman csendőrmestert,
Rozalia községből pedig Soarea csend-
őrmestert, akiket a megye legjobb
nyomozóinak tartanak. A nyomozás
Barcánfalvától az Iza völgyén szigetig
terjed, mert a tett elkövetése után a
parasztek ebbe az irányba menekültek.

pon is rendkívül sulyos bizonyíté-
kok merültek fel ellene.
Kratz Leopold egyik cselédje, aki
az első kihallgatásnál nem volt jelen,
szintén kihallgatásra került a csendőrsz-
poszton. A cselédnek nem mutatták
meg Huzát. A letartóztatott parasztot
az udvarra vitték, ahol tizenöt pa-
rasztelegény közé állították. Ekkor ve-
zették az udvarra a cselédet, aki a ti-
zenöt ember közül felismerte a rabló-
gyilkost.

madás elkövetése előtt találkozott Hu-
zával, aki az uccán megállította.
Elmondotta neki, hogy Barcán-
falván él egy zsidó, akinél 6000
lej készpénz van.
Ezt a pénzt azonban nem tartja a
kasszában, hanem magánál a zsebé-
ben. Biztatta, hogy vegyen részt a tá-
madásban és megnyugtatta, hogy nem
kell a zsidót megölni, mert jószántából
is ide fogja adni a pénzt.
Csütörtökön Popescu őrnagy és Sfe-
tea kapitány kiutaztak a helyszínre,
hogy a kétségtelen bizonyítékok alap-
ján tovább folytassák a bűnygy nyo-
mozását.

Megállapítást nyert, hogy a rablótá-
madást hat ember követte el, akik kö-
zül kettő a ház előtt várta, míg tár-
saik a munkát elvégzik. Abból a tény-
ből, hogy a támadók vezére csak félár-
cát álcázta le, arra következtettek a
nyomozó hatóságok, hogy a tettesek
nem lehetnek Barcánfalva közvetlen
környezetéből, mert ha így lenne, óva-
tosabban védkeztek volna a felismerés
lehetősége ellen.

Szerdán a csendőrségen jelentkezett
egy Csárdá községből való legény, aki
elmondta, hogy négy nappal a rablótá-
madás elkövetése előtt találkozott Hu-
zával, aki az uccán megállította.
Elmondotta neki, hogy Barcán-
falván él egy zsidó, akinél 6000
lej készpénz van.

mind azt, amit igényel, sikerülnie fog
megegyezésre jutni a Vatikánnal, amit
annál is inkább biztosra vesznek, mert
már hónapokkal ezelőtt meg volt az ösz-
hang a Vatikán és a román kormány kö-
zött. Párizsban ugyancsak Argetoianu
barátai szerint a pénzügyminiszter meg
fogja kapni az ötszázmillió frankos for-
gatóke alapot és csak az a kérdéses, hogy
milyen feltételek mellett, mivel a francia
gyárosok azt kívánják, hogy a francia
állam hatvanszázalékos garanciát vállal-
jon. Scrutator megjegyzi, hogy mindezek
nem generális rendezést jelentenek,
hanem csak átmeneti könnyítéseket.

Bucuresti-Bukarest, december 30. Az
Adeverulban Scrutator Argetoianu kül-
földi utjával és annak várható eredmé-
nyeivel foglalkozik. A cikk szerint Arge-
toianu Romában a hadügyi szállítások
rendezéséről fog tárgyalni. A Vatikán-
ban folytatandó tárgyalásoknál a kon-
kordátummal kapcsolatos kérdések ke-
rülnek szóba. Párizsban újabb forgó-
töke szerzése céljából tárgyal a pénzügy-
miniszter. Az ebben az irányban előbb
Angliával folytatott tárgyalások már
nagyon előrehaladt stádiumba voltak,
amikor Anglia váratlanul visszalépett
a tranzakciótól. Londonban ebben az
irányban most újabb megbeszéléseket
kezdemenyez Argetoianu. A pénzügy-
miniszter politikai barátai bizonyosra ve-
szik, hogy meg fogja kapni Mussolinitól

— Általános sztrájkot proklamáltak
újra a spanyol szindikalisták. Londonból
jelentik: Délspanyolországban a szindi-
kalisták általános sztrájkot proklamáltak.
A forradalmi jellegű munkabeszüntetés-
hez csatlakoztak a földmunkások is. A
sztrájkterületre Madridból katonai kar-
hatalmat vezényeltek ki. Almeriában a
sztrájkjal kapcsolatban számos letar-
tóztatás történt.

Gazdasági krízis? Segítség?
művelődjön: könyvet már 5 lejtől kezd
ve vehet a LEPAGE antikváriumban.
Kvár. Kérjen ingyen jegyzéket.

1 öl I. bükkhasáb tűzifa (szurduki)
házhhoz szállítva Lej 1.000
CALCIT R. T.-nél. Telefon: 11-06. Rendelések felvé-
tele: Cal. Victoriei 45 és Reg. Ferdinand 12. (Hercules)

Nagy, fényes Szilveszter estély a CITY kávéházban ingyen malacsorsolással!
Hajás énekel és muzsikál. Olcsó árak!

LESZ,
ROL
SA, MERT
KORPA el-
b szer.
ARBAN ÉS
PHATÓ.
en a patenta
vény végre-
övetkezőkép-
lej, 5000—
00—25.000-ig
3500, 40.000
000-ig 6800,
100 ezer lej-
es pontosan
amely azon-
sz a fentebb
patenta fixa
és az iparos
ja jövedelme
ix adóössze-
rei. A Gyár-
ének erdélyi
fel a Szövet-
el-avivi nem-
csak körle-
ait a lengyel
ak országos
élszerűségére
A lengyel
elve a mint-
minisztérium
en aktiv pro-
ár sikere ér-
ta az ország
iparvállalat,
mintavásároff.
zeti gyár és
gyüzemek ha-
n pavillonnal
on.
r. Bistrita
y keres egy
nk egész
tét
tartamra el-
2 január hó
n nyujtan-
feltételek is
n 1932 feb-
k.
hó 28.
l Rachmuth.
tk. elnök.
ba?
éi
készített dió-
GUTTMANN
a 2. Nagyobb
ny
óraz
olcsóbban
ól
fon 616.
világmárka
megőrjí Oas
a nem!
betegségek-
től.
llig!

Zsidók pénz nélkül

— Regény az amerikai zsidó proletárok életéből —
IRTA: MICHAEL GOLD

(12)

Fyfka nem fizetett házbért; sohasem váltott inget vagy ruhát, még mindig ugyanaz a ruha volt rajta, ami a fedélzeten; nem ment semmiféle gyűlésre, parkba vagy színházba; nem dohányzott, nem evett, nem szopogatott cukrot; nem volt semmire se szüksége.

Igy sikerült neki a nyolc dolláros heti bérből, a hónapok alatt, amíg rajtuk élőködött pár százdolláros megtakarítania. Hallott Rotschildról, Kapitalista akart lenni. Némely embert a szegénység megörjít.

Ennek a teremtésnek, ennek a zsugori Fyfkanak, ennek az aszott bőré, lárvaszerű fekete majomnak, a borzalom ez emberi személtádjának, e melankólikus szemű, piszkos ingű, lázas Rotschildnek, ez cseka, keménykalapu keletkötőnek, e makulátlan tőkéletességnek, e szörnyetegnek — nőkre volt szüksége.

Ezt a kalibánt alacsony, ráncos homloka mögött a test és a lélek szörnyű harea kinozta.

East-Sidetünk akkoriban, a Tammany Hall felügyelete alatt, prostituáltak negyede volt. Gyermekek uccája, amint már mondtam, piaca volt a kimonós, festett lányoknak, akik a világ legősibb mesterségét űzték. Boltok, lakások, butorozott szobák, sőt a mellékúccák is testi gyönyörrel fenyegették ezt a kalibánt. Ez a gyönyör azonban pénzbe került volna. A zsugori Fyfka éjszakaról éjszakaró addig figyelte az üzletet kötő nőket, amíg nem bírta tovább. Párral megismerkedett közülük, megcsipkedte az arcukat, összefogdosta őket, alázatoskodott előttük és a kegyeikért koldult. Az egész környék bohóca lett, — eszeveszett, aki nőt akar, de ahhoz zsugori, hogy a reguláris ötven centét megfizesse.

— Jah, jah! — gonyolta Mendel, a csavargó vacsora közben. — Ma este Fyfka a kövér Sárát megakarta csipkedni a folyosón, de az lekent neki egy pofont és elkezdett ordítani. Ezek a piszkos egyszer még hasba szurnak, Fyfka.

— Nem igaz, én nem nyultam hozzá! — kiáltotta a szörnyeteg. — Nem törődöm a nővel; csak a pénzünket akarják.

— Ne beszéljétek ilyen dolgokról a gyerekek előtt — mondotta anyám. — Nu, hát adj pénzt a lányoknak! — mondotta nevetve Mendel és az apámra kacintott. — Ezért van a pénz, Fyfka s nem azért, hogy sarokba dugjuk, megzabálni a patkányoknak! A pénz az élvezetekért van. Nézz rám, milyen kövér és egészséges vagyok. Mert elköltöm a pénzemet.

Fyfka rámeredt. A vidám Mendel iránti gyűlölete felújta a nyakizmait; a zsugori remegett a dühtől.

— Mindez hazugság s nekem nincs pénzem. Nem tudok semmit sem megtakarítani magamnak. Miért terjesztesz ilyen hazugságokat. Te hazug vagy és csavargó! Érted, csavargó!

— Természetes, hogy csavargó vagyok, — válaszolta derüsen Mendel, — ezért szeret mindenki, Fyfka. Te zsugori vagy és ezért gyűlöl mindenki. Jah.

— Vigyen el a —! Törődj a saját dolgaidal.

Fyfka morgott, mint a majom. Mindannyian nevettek groteszk dühén. Fyfka felállt az asztaltól.

— Ne beszéljétek a gyerekek előtt ilyen dolgokról, — mondotta anyám.

De mindent előttünk beszéltek meg. Mi hallottunk mindent és ismertük a különös világot.

Mendel valaha matróz volt; erős. A balkarjára egy vasmacskát tetováltatott. A tetoválás a zsidóknál tilos. A testet a jó Istennek úgy kell visszaadni, ahogy azt megteremtette. Mendel továbbá evett disznóhúst, minden félelem nélkül s más olyan dolgokat is csinált, ami a zsidóknak tilos. Egy téli napon aztán egy utolsó nagy gonoszsággal koronázta be bűneit. A Boweryn bejárta az összes misszió állomásokat és mind-egyikkal egvámságot megkezdett magától. Ezért kapott pénzt, szákszámra krumplit, ruhát, kisebb-nagyobb munkát

és megígérték, hogy megtanítják trombitálni.

Anyám eliszonyodott, amikor megtudta, hogy az élelmiszert, amit nálunk rakartozott el, milyen módon szerezte.

— Azonnal ki ezzel a házbomból! — mondotta, — ki ezzel a keresztény krumplival!

— Nem minden krumpli jó? — kérte Mendel ravaszul.

— Nem. A zsidó lelkit egy zsák krumplióért eladni és megkezdett magától, az bűn, Mendel. Anyád Magyarországon belhalna, ha megtudná.

— Hogy tudná meg, hát megfogom én ezt mondani neki? — tiltakozott Mendel.

— Ki mondja azt, hogy én meg vagyok keresztelkedve? Nem, mama, nincs igaza, téved, Semmi árért nem adom fel a zsidóságot. Mindezt azért csinálom, hogy az életemet huzzam. Munkanélküli vagyok, miért forduljak föl éhen? Ezek a keresztények, az Isten verje meg őket, annyira belebőszültek a zsidók megkezdésébe, hogy még fizetnek is érte valamit. Erre mit csinálók én? — beugratom őket. Hagyom, hogy bespricceljenek a vízzel — s az egész idő alatt

és megígérték, hogy megtanítják trombitálni.

Anyám eliszonyodott, amikor megtudta, hogy az élelmiszert, amit nálunk rakartozott el, milyen módon szerezte.

— Azonnal ki ezzel a házbomból! — mondotta, — ki ezzel a keresztény krumplival!

— Nem minden krumpli jó? — kérte Mendel ravaszul.

— Nem. A zsidó lelkit egy zsák krumplióért eladni és megkezdett magától, az bűn, Mendel. Anyád Magyarországon belhalna, ha megtudná.

— Hogy tudná meg, hát megfogom én ezt mondani neki? — tiltakozott Mendel.

— Ki mondja azt, hogy én meg vagyok keresztelkedve? Nem, mama, nincs igaza, téved, Semmi árért nem adom fel a zsidóságot. Mindezt azért csinálom, hogy az életemet huzzam. Munkanélküli vagyok, miért forduljak föl éhen? Ezek a keresztények, az Isten verje meg őket, annyira belebőszültek a zsidók megkezdésébe, hogy még fizetnek is érte valamit. Erre mit csinálók én? — beugratom őket. Hagyom, hogy bespricceljenek a vízzel — s az egész idő alatt

és megígérték, hogy megtanítják trombitálni.

Anyám eliszonyodott, amikor megtudta, hogy az élelmiszert, amit nálunk rakartozott el, milyen módon szerezte.

— Azonnal ki ezzel a házbomból! — mondotta, — ki ezzel a keresztény krumplival!

— Nem minden krumpli jó? — kérte Mendel ravaszul.

— Nem. A zsidó lelkit egy zsák krumplióért eladni és megkezdett magától, az bűn, Mendel. Anyád Magyarországon belhalna, ha megtudná.

— Hogy tudná meg, hát megfogom én ezt mondani neki? — tiltakozott Mendel.

— Ki mondja azt, hogy én meg vagyok keresztelkedve? Nem, mama, nincs igaza, téved, Semmi árért nem adom fel a zsidóságot. Mindezt azért csinálom, hogy az életemet huzzam. Munkanélküli vagyok, miért forduljak föl éhen? Ezek a keresztények, az Isten verje meg őket, annyira belebőszültek a zsidók megkezdésébe, hogy még fizetnek is érte valamit. Erre mit csinálók én? — beugratom őket. Hagyom, hogy bespricceljenek a vízzel — s az egész idő alatt

és megígérték, hogy megtanítják trombitálni.

Anyám eliszonyodott, amikor megtudta, hogy az élelmiszert, amit nálunk rakartozott el, milyen módon szerezte.

— Azonnal ki ezzel a házbomból! — mondotta, — ki ezzel a keresztény krumplival!

— Nem minden krumpli jó? — kérte Mendel ravaszul.

— Nem. A zsidó lelkit egy zsák krumplióért eladni és megkezdett magától, az bűn, Mendel. Anyád Magyarországon belhalna, ha megtudná.

— Hogy tudná meg, hát megfogom én ezt mondani neki? — tiltakozott Mendel.

— Ki mondja azt, hogy én meg vagyok keresztelkedve? Nem, mama, nincs igaza, téved, Semmi árért nem adom fel a zsidóságot. Mindezt azért csinálom, hogy az életemet huzzam. Munkanélküli vagyok, miért forduljak föl éhen? Ezek a keresztények, az Isten verje meg őket, annyira belebőszültek a zsidók megkezdésébe, hogy még fizetnek is érte valamit. Erre mit csinálók én? — beugratom őket. Hagyom, hogy bespricceljenek a vízzel — s az egész idő alatt

és megígérték, hogy megtanítják trombitálni.

Anyám eliszonyodott, amikor megtudta, hogy az élelmiszert, amit nálunk rakartozott el, milyen módon szerezte.

— Azonnal ki ezzel a házbomból! — mondotta, — ki ezzel a keresztény krumplival!

— Nem minden krumpli jó? — kérte Mendel ravaszul.

— Nem. A zsidó lelkit egy zsák krumplióért eladni és megkezdett magától, az bűn, Mendel. Anyád Magyarországon belhalna, ha megtudná.

— Hogy tudná meg, hát megfogom én ezt mondani neki? — tiltakozott Mendel.

— Ki mondja azt, hogy én meg vagyok keresztelkedve? Nem, mama, nincs igaza, téved, Semmi árért nem adom fel a zsidóságot. Mindezt azért csinálom, hogy az életemet huzzam. Munkanélküli vagyok, miért forduljak föl éhen? Ezek a keresztények, az Isten verje meg őket, annyira belebőszültek a zsidók megkezdésébe, hogy még fizetnek is érte valamit. Erre mit csinálók én? — beugratom őket. Hagyom, hogy bespricceljenek a vízzel — s az egész idő alatt

és megígérték, hogy megtanítják trombitálni.

Anyám eliszonyodott, amikor megtudta, hogy az élelmiszert, amit nálunk rakartozott el, milyen módon szerezte.

— Azonnal ki ezzel a házbomból! — mondotta, — ki ezzel a keresztény krumplival!

— Nem minden krumpli jó? — kérte Mendel ravaszul.

azt mondom magamba, az ördög vigyen benneteket, az ördög vigye a bálványaitokat, az ördög vigye a szenteltvizeket! Ha azután készen vannak, veszem a krumplit és megyek, — de én még mindig ugyanaz a Mendel vagyok, zsidó a sok közül.

Anyám, mint mindenki, összezavarodott Mendel síma, sarlatán logikájának áradása alatt.

— S a keresztelés nem jelent semmit? Maga még mindig zsidó, Mendel?

— Természetes, hogy zsidó. Jó, erős zsidó. És ezek most az én krumplijaim. — jó zsidó krumplik, De többet nem hagyom magam megkeresztelni. Ezt megígérem.

Mendel évenként körülbelül kétszer lakott nálunk, mindig akkor, ha máshol csavargó szerencséje cserbenhagyta. Mindent végig csinált. — Házalt csernabefűzővel, játszott csepürágóknál, jelentkezett önkéntesnek a spanyol-amerikai háborúba és dezertált, mielőtt a harcok megkezdődtek. Járt a távol Nyugaton, cowboyokkal és indiánusokkal, volt aranyás, borbély Rio de Janeiroban, rab Tennesseeben, limonádéárus cirkuszban, török a newyorki vurtliban, áldozatfelhajtó játéklubbok számára és ezer mindenféle.

Mindenki nagyon szívelte, még anyám is. Erős és vidám volt. Vörös volt a haja, kék a szeme és derűs a képe. Az East-Side-i dohos hálószobába egy vakmerő élet viharait hozta. A zsidóknak tetszett, hogy Mendelnek sikerült trükkjeivel az amerikaikat becsapni. A zsidóknak hízelt, hogy nagyon sokszor igazi amerikai tartották, jóllehet jiddisül beszélt és hü maradt a fajához.

(Folytatjuk)

Helyárak: 3 órák minden hely 10 lej, fél 5 és negyed 7 órák 10, 15 és 20 lej.

Péntek d. e. 11 órák matiné: A császár szerelme.

Péntek d. u. csak egy előadás 3 órák: A császár szerelme.

Szombat d. u. 3, 5 és 7 órák: A riválisok, nagy hangos filmregény 9 felvonásban és hangos kísérelő műsor. Helyárak 3 órák minden hely 10 lej, 5 és 7 órák 10, 15 és 20 lej.

Vasárnap d. e. 11 órák matiné: A riválisok.

Vasárnap d. u. csak egy előadás 3 órák: A riválisok.

SELECT-MOZGO műsora

Csütörtök: Viktoria és a huszárja szenzációs filmperegett, főszerepekben: Petrovics Szevetislav, Gretl Theimer és Verebes Ernő.

Péntek: Malec, mint Casanova, szenzációs vigjáték, főszerepekben Buster Keaton (Malec). Músonon kívül hangos pótkép.

Szombat: Malec, mint Casanova.

Vasárnap: Malec, mint Casanova.

Hétfőn: Malec, mint Casanova.

URANIA-MOZGO műsora

Csütörtök: Hóvihar a Kárpátok felett izgalmas dráma, csodálatos felvételekkel.

Péntek: Viktoria és a huszárja általános közkívánatra még marad néhány napig. Főszerepekben Gretl Theimer, Verebes Ernő, Petrovics Svetislav.

Szombat: Viktoria és a huszárja.

Vasárnap: Viktoria és a huszárja.

Hétfőn: Viktoria és a huszárja.

RÁDIÓ MŰSOR

Csütörtök, dec. 31.

Bukarest. 22: Zenekari hangv. Budapest. 9.15: Hangv. 9.30: Hírek. — 12.05: Hangv. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás, hírek. 5: A földművelésügyi minisztérium előadássorozata. — 5.30: Cigányzene. 6.30: Előadás. 7: Mandits szalónzenekari hangv. 8: Szilveszteri régi magyar népszokások. 8.15: Előadás. 8.45: Szilveszter est.

Bécs. 19: Strauss: Cigánybáró című operettje.

Berlin, Hamburg. 23.50: Beethoven IX. szimfóniája.

Varsó. 20.15: Szoprándalok.

Milánó. 19.15: Grammfón. 21: Opera.

Róma. 21: Lehár operett.

Prága. 19: Grammfón.

Pozsony. 19.20: Népszere zene.

Brünn. 18.25: Vidám szilveszteri est.

Osló. 22.05: Kabaré.

Toulouse. 24: Múdalok. 24.30: Szevillai és Manon részlet. 24.25: Argetinai zene.

PAGEOL a hathatós húgy-antiszeptikum

A PAGEOL készítményt hosszú ideje alkalmazzák. Az orvosok eredményes nyel írják elő sok vese bajnál és húgyhólyag fájdalmaiknál, ugyszintén a húgyvesék megbetegedéseinél.

Egyetlen más készítménynek sincsen olyan gyors és tökéletes hatása.

Emellett a PAGEOL-nak még az az előnye is meg van, hogy egyáltalán nem befolyásolja az emésztő csatornákat. Még a legérzékenyebb gyomor is nagyon könnyen minden megéröltetés nélkül elviseli. A PAGEOL általános fölényét a következő eredmények igazolják: a vizelet tisztább, a vizelet maga többé nem fájdalmas és szükséglete ritkább válik.

Rendkívül figyelemreméltó farmakologiai tanulmányaiban Fleuri professzor megállapítja, hogy a PAGEOL megújítja az általa érintett testszöveteket és a gonokokkusok legmélyebb rejtekeiben is megsemmisíti.

Chatelain-művek, 2. rue de Valenciennes, Paris.

APRÓ HIRDETÉSEK

Tekintse meg végkiürítésem! Párnázott angol garnitúrák, antik butorok, egyes darabok minden elfogadható árt. Schneider butoraktár Str. Saguna 24.

Házaladás. A Str. Filipescu (Szentlélek u.) 1. szám alatti és a Str. Calugárfor (Kisszamos u.) 6. szám alatti ház előnyös feltételekkel eladó. Érdeklődők forduljanak a Kereskedelmi Hiteltintézet Rt. Igazgatóságához, P. Unirii 20.

Könyvelési munkákat és oktatást vállal Kertész Márton könyvszakértő. Főter. 9. szám.

Fogászati rendelő vidéki városban. családi okok miatt eladó, esetleg a praxist átvehető. Értekezni Sanitas-Dentifedpot Cluj, Str. Iorga 28.

Intelligens izr. leány, ki a háztartás minden ágában jártas, elmenne jobb családba. Szíves megkeresést „Jó bánásmód” jellegre a kiadóba kér.

Jól bevezetett rádió, villamossági stb. üzlet eladó vagy társ 500.000 lej tőkével keresetkelt. Leveletet „Rádió jellegre” a kiadóba.

Intelligens Kinderfraulein, Jüdis sucht für sofort Stellung, geht auch auf Laud. Adresse: Schlesinger Satumare Str. Cuza Voda 24.

Keresek két fiam mellé falura egy oly fiatal embert, ki perfekt német, francia, román és egyben a nagyobbik fiamat érettségire előkészítené. Ajánlatokat kérek fizetési igények megjelölésével D. Weisz szalónkereskedésben Déva, továbbítás köljnyk leadni.

Zongoratanítónő hához menne olcsó árón tanítani és német társalgási órákat is adna. Elena Cagan, Regele Ferdinand 4 I. em. 16.

Keresünk megvételre jókarban levő 12-18 köbméteres négyzetes használt vas viztartályt. Orth. Izr. Hitközség Oradea.

Sapkahorgolást, selyem és gyapjuból elcsón vállalok. C. Decebal 18., (volt Reclous u.) jobbra, utolsó ajtó.

HIRE NAPRÓL

A vatikáni villamos óta az állandó gépek működése o tenyegeti a Sixtusi Angelo halhatatlan melebbről szakértő-b munkáját azzal a c milyen megoldást a kánnak a freskóka elem távoltartására

Ben Macknight ger, akinek testéből tának a pigmentfeson belül teljesen rencesnek mondhat tén másris óriási feh nek, amelyek hétről edelemben.

Egyik newyorki mekparalizises 15 é mint három hónap leközéssel tartanak asaponta csak néhány a készülékből, mer nem nélkülözheti a sest.

A regensburgi tú ra szerelt új motor próbálása közben A beherkocsi az uton mélysgbe fordult. vesztette, egy harm állapotban emeltek hoosi olól.

Nemzetközi zen jelentik: A nemzetkő ünnepejt jövő év ju Bécsben tartják meg nyórolé államból száz jottak be, amelyek munkát fogadtak el. Olyan zeneszerző mű még sehol sem szere

Összeomlott e könyvkiadóvállalat. E Amalthea könyvkiad illing passzívával k jóság megindítását k ágának oka az, hogy jesztése a gazdasági lenné vált.

ARTIN hashajtó san hat.

A dohánytözsde adására vonatkozó n preciz magyar for Mandel Fordító Iz Memorandumul 24. portóval 110 lej.

Urinfőt tartozta edlekreney fosztoga tudósítónk jelenti: megü letartóztatást f az aradi rendőrség. aradi vendéglős lak Schusztler Mária ter vendéglős feleségéne Lovasberényi vendég kodását arra haszná vasberényinénél lév használva, sürin de kő pánclészekrényét vette a lopásokat, hogy csak elszámolá ezért hiányoznak a összegek. Rövid me ban rájött arra, h unokahuga követhet ilyenirányu feljelent bünygyi osztályán. detektívje az ünnepe lent Lovasberényi l vendég az ünnepekr kilenckor a detektív szoba egyik szekrény tizkor kinyitl a s perere rá ki is nyit ajtaját. A detektív é rényből és a kassza oltözött fiatal nőt tektiv azonnal le fiatal lányt, akit másnap az ügyészsé kiadták ellena a hatati fogságról szóló letartóztatás Arao kelt.

HIREK NAPRÓL-NAPRA

*

A vatikáni villamosmű üzembehelyezése óta az állandó rázkódtatás, amit a gépek működése okoz, veszedelemmel fenyegeti a Sixtusi kápolnát és Michel Angelo halhatatlan becsü freskóit. Közelebről szakértő-bizottság kezdi meg munkáját azzal a céllal, hogy valamilyen megoldást ajánljanak a Vatikánban a freskókat fenyegető veszedelem távoltartására.

Ben Macknight fiatal amerikai néger, akinek testéből lassan teljesen eltűnik a pigmentfesték, néhány hónap múlva teljesen fehér lesz. A színtelenségnek mondható fiatal ember testén máris óriási fehér foltok jelentkeztek, amelyek hétről-hétre nyerne terjedelemben.

Egyik newyorki kórházban gyermekparalízis 15 éves fiút már több, mint három hónapja mesterséges lélekkel tartanak életben. A beteg naponta csak néhány percere emelik ki a készülékből, mert hosszabb időre nem nélkülözheti a mesterséges lélekkel.

A regensburgi tűzoltóság teherautóra szerelt új motorfejekendőjének kipróbálása közben Abbach közelében a behérköszi az uton megeszűnt és a mélységbe fordult. Két tűzoltó életét veszítette, egy harmadikat életveszélyes állapotban emeltek ki a felborult teherautó alól.

Nemzetközi zenei ünnep. Bécsből jelentik: A nemzetközi zenei szervezetek ünnepét jövő év június 16-tól 22-ig Bécsben tartják meg. A zsűrinek tizenegyre államból származó művet nyújtottak be, amelyek közül huszonegyet fogadtak el. Ezek között tizenkét olyan zeneszerző műve van, akik eddig még sehol sem szerepeltek.

Összeomlott egy világhírű bécsi könyvkiadóvállalat. Bécsből jelentik: Az Amalthea könyvkiadóvállalat 300 ezer szilling passzívával kényszerregegyezési eljárás megindítását kérte. A vállalat válságának oka az, hogy a nagy művek terjesztése a gazdasági krízisben lehetetlenné vált.

ARTIN hashajtó enyhén, de biztosan hat. A dohányzósdék kerületenkénti kiadására vonatkozó megbízási szerződés precíz magyar fordítása kapható dr. Mandel Fordító Irodában, Cluj, Str. Memorandului 24. Ára 100 lej, vidékre portóval 110 lej.

Urínt tartóztattak le Aradon páncélszekrény fosztogatás vádjával. Aradi tudósítónk jelenti: Szenzációs érdekes hírt tartóztattak fogyanatosított tegnap az aradi rendőrség. Lovasberényi Árpád aradi vendéglős lakásán letartóztatták Schuster Mária temesvári urilányt, a vendéglős feleségének unokahugát, aki Lovasberényi vendége volt és ott tartózkodását arra használta fel, hogy a Lovasberényinél lévő kasszakulcsot felhasználva, sűrűn dezmálgatta a vendéglős páncélszekrényét. A vendéglős észrevette a lopásokat, de előbb azt hitte, hogy csak elszámolási hibák történtek és ezért hiányoznak a kasszából a kisebb összegek. Rövid megfigyelés után azonban rájött arra, hogy csak feleségének unokahuga követhette el a lopásokat és ilyenirányú feljelentést tett a rendőrség büntügyi osztályán. A rendőrség egyik detektívje az ünnepek alatt meg is jelent Lovasberényi lakásán. A temesvári vendég az ünnepekre megérkezett. Este kilenckor a detektív elrejtőzött a pénztár szoba egyik szekrényében. Háromnegyed tízkor kinyitotta a szoba ajtaja és pár percere rá ki is nyitotta valaki a kassza ajtaját. A detektív ekkor kilépett a szekrényből és a kassza előtt egy elegánsan öltözött fiatal nőt pillantott meg. A detektív azonnal letartóztatta a zokogó fiatal lányt, akit a rendőrségről már máianap az ügyészségre kísérték át, ahol kiadták ellene a harmincnapos vizsgálati fogságról szóló döntést. Az érdekes letartóztatás Aradon óriási szenzációt keltett.

Január 11-én d. u. 5 órakor lesz a kolozsvári Mentők 1.000.000 lejes főnyereményének huzása

Tekintettel az újévi ünnepre, a hatóság a mentősorsjáték huzásának napját január 11. délután 5 órájára halasztotta. Ez az intézkedés üdvös abból a szempontból is, hogy így még alkalma nyílik a közönségnek sorsjegyvásárlással az 1,000.000 lejért való küzdelemben január 11-én résztvenni.

Mentősorsjegy Intézőség.

* KÉRJE AZ 1932-es URODONAL ALMANACHOT öfelsége II. Károly király és öfelsége Mihály, alba-uliiai nagyhercege képeivel, melyek kromolitográfiai nagyszerű kiállításban az album fedőlapját díszítik. Az almanach január 1-én jelenik meg, gratis és portómentesen lesz olvasóinknak szétküldve, levelezőlapon, következő címen rendelhető meg: DROGUERIA STAN-DARD Bucuresti, Str. Zorilor 2.

Januárban kerül a törvényszék elé Vulpeanu, az apahidai homoszekszuális gyilkos. A kolozsvári ügyészségen Vioreanu vizsgálóbíró befejezte a kihallgatásokat Vulpeanu Augustin beszercei táncmester homoszekszuális gyilkossága ügyében. A kihallgatások során újabb adatok merültek fel, amelyek egyrészt a meggyilkolt Greabu diák szerepét tisztázták, másrészt pedig bizonyították, hogy Vulpeanu nem önvédelemből követte el borzalmas tettet. A diák hozzátartozói azt a vallomást tették, hogy Greabunak nem volt viszonya Vulpeanuvall, sőt, a táncmester évek óta üldözte ajánlataival. Greabu ismerősei előtt állandóan panaszolta, hogy Vulpeanu nem hagyja nyugton. Az elhangzott vallomások ellenére Vulpeanu ma is azt állítja, hogy a köztök támadt dula-kodás során önvédelemből lötte le a dozatát. A vizsgálóbíró befejezettnek tekinti a Vulpeanu-ügy vizsgálatát és most készíti a vádiratot, melyben szándékos emberölés büntetével küldi a törvényszék elé a táncmestert. A Vulpeanu-ügy tárgyalására így már január hónapban valószínűség szerint sor kerül.

* „PAGEOL” egy még mindig túlságosan kevés ismert gyógyszer, a veseszervek különböző és fájdalmas megbetegedései ellen, melyek igen hamar, néha azonban csak az öregkorban veszélyes konzekvenciákat vonhatnak maguk után. Az izületi gyulladás különösen gyakori következménye a gonorrhoeának. Aki a gonorrhoeát már első felmerülő jeleinél „PAGEOL”-al küzdi le, azonnali következményektől megóvta magát.

Haggibbor bál. Évek óta minden bál szezonnak attrakciója a Haggibbor bál, melyen Kolozsvár közönségének színe-java vesz minden esetben részt. A Haggibbor ezidei nagyszerű rendezvényei után nagy ambícióval készült a Haggibbor bálra, melynek dátumát január 9-ben állapították meg. A Newyork-kávész és étterem összes termeiben, a Haggibbor szenzációs jazz-zenekara szolgál zenével a nagy sikerűnek ígérkező bálon, amelyre a város zsidó közönsége máris nagy előkészületeket tesz.

REKEDTSÉGET szüntet: Anacot.

Tíz évig ládába zárva tartotta leányát. Az ausztriai Hollebrunnban vad-orzson érték a község Loicht Ferenc nevű helyettes bíráját, mire fegyverét elkobozták. A fegyver néhány nap múlva eltűnt a községkasszából, ezért házkutatást tartottak nála a csendőrök. Amikor a helyettes bíró házat átvizsgálták, borzalmas felfedezést tettek. Az istálló egyik sötét sarkában egy nagy ládából különös nyöszörgő hangokat hallottak. Amikor a ládát felnyitották, egy szinte félelmetes külsejű leányt találtak ott. Megállapították, hogy a csonttáasztott teremtes nem más, mint Loicht tizenhétéves leánya, akit a községben már tíz év óta halottnak tudtak. A szerencsétlen teremtést apja tíz esztendőn keresztül elzárva tartotta ebben a ládában és csak hulladékokat adott neki enni. A leány nem tud már járni, sem beszélni és esztét is teljesen elvesztette.

Asszony-e a hibás? Ez a pikáns probléma foglalkoztatja most az Astra mozgó mindkét nembeli közönségét, tehát az egész várost, mert az Astra mozgóban az egész város meg szokott fordulni. „És az a fődolog” az alcíme annak a pikáns német vígjátéknak, melyet a klasszikusan érdekes Nora Gregor, a „sex appeal” királynője alakít a szimpatikus Harry Liedtkevel. Így tehát csak azért is vigan megyünk át az új esztendőbe és a mai nyomorúságunkban mégis csak ez a fődolog.

Anglia a tengeraltjáró-flották teljes leépítését fogja javasolni Londonból jelentik: A Central News arról értesül, hogy Anglia a leszerelési világkonferencián javaslatba akarja hozni a tengeraltjáró-flották teljes leépítését és a buvárhajóharc beszüntetését.

Orvosi hír. Dr. S. Moldovan Párizsban végzett és gyakorlott orvos Máramaroszigeten Bogdan Voda ucca (Rákóczy ucca) 48 szám alatt a volt dr. Hegyessy-féle házban, rendelőjét megnyitotta.

A magánalkalmazottak kivételes adójáról szóló törvény román és magyar szövege kapható dr. Mandel Fordító Irodában, Cluj, Str. Memorandului 24. Ára 30 lej, vidékre portóval 40 lej.

Január 11-én d. u. 5 órakor lesz a kolozsvári Mentők 1.000.000 lejes főnyereményének huzása. Tekintettel az újévi ünnepre, a hatóság a mentősorsjáték huzásának napját január 11. délután 5 órájára halasztotta. Ez az intézkedés üdvös abból a szempontból is, hogy így még alkalma nyílik a közönségnek sorsjegyvásárlással az 1,000.000 lejért való küzdelemben január 11-én résztvenni. Mentősorsjegy Intézőség.

ELTETŐ ERŐ, egészséges az Ovomaltine.

Betiltották két aradi likörgyár működését. Aradi tudósítónk jelenti: Az aradi feketeszesz vizsgálatának újabb szenzációja, hogy a pénzügyminisztérium rendeletére egy ujaradi és egy aradi likörgyár működését felfüggesztették. A gyárak működésének felfüggesztése a határmentéki feketeszesz vizsgálatokkal van összefüggésben. Stanescu bukaresti pénzügyi főellenőr vizsgálatának folytatásaként következett be a két likörgyár felfüggesztése, amelyet Birtolou órnagy, a Pop Cicio István vejének hosszas kihallgatása előzött meg. A likörgyárak bezárása természetesen nem csak a tulajdonosnak, de az államnak is tetemes kárt okoz, mert a likörgyárak még ma is a legjobb adófizetők.

Mindennapos székszorulás, vastagbélhurut, felfúvódás, oldajfájás, légzési zavar, szivdobogás, fejfájás, fülzúgás, szédülés és lehangoltság eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűvíz a bélműködést rendbehozza s megszabadítja az embert a kellemetlen érzésektől. Nagynevű orvosok a Ferenc József vizet fényes eredménnyel alkalmazzák. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Az Orvosi Szemle-Stomatológia folyóirat dr. Herskovics I. röntgen- és dr. Krémer A. fogorvosok szerkesztésében az ez évi tizenkettedik száma, az eddigi legnagyobb terjedelműt is meghaladó, valóságos karácsonyi számmal jelent meg. Cikkkel vagy tanulmánnyal szerepelnek az általános részben dr. Erdős I., dr. Traub V., dr. Pataki J. dr. Török I., dr. Orient Gy. ezenkívül szakülések ismertetése, bő lapszemle, hírek teszik változatossá az első részt. A második részben a Stomatológiában dr. Krémer A., dr. Alma M. Popovicu, dr. Vass Z., dr. Feles P. értékes cikkein kívül ritka esetek ismertetése, kitűnő lapszemle, könyvismertetés, hírek, érdekes és gazdag tartalommal, teszik érthetővé a szak-körökben mutatkozó egyre erősebb érdeklődést eziránt az igen jól szerkesztett és az orvostudomány minden ágát művelő folyóirat iránt.

EGYESÜLETI ÉLET

A kolozsvári zsidó Arvagondozó gyermekdelutánja. Az erdélyi zsidó Arvagondozó kolozsvári csoportja 1932 január 3-án, vasárnap délután 3 órai kezdettel műsoros gyermekdelután rendez a katólikus gimnázium dísztermében. A gyermekdelután műsora a következő: 1. Prologus és konferenszié: Léb Edith. 2. Szavaltat: Bergner Evi. 3. Tánc: Steiner Judith és Grünwald Agota. 4. Ha férfi volnék: Stróli Hanna. 5. Hegedűszóló: Stein Gigi. 6. Mese: Weinberger Magda. 7. Tánc: Singer Teri, zongorán kíséri: Bernstein Jolán. 8. Bakfisálmok: Sámsón Evi. 9. Ének: Rosenthal Misi és Olga. 10. Miki Maus táncsláger: Bergner Evi, zongorán kíséri: Varga Böske. 11. Báb-színház. Ha gyermekének örömet akar szerezni, feltétlenül jöjjön el erre a hangulatos delutánra, ahol kedves körben fogják szórakoztatni kicsinyeiket. Gondoljanak arra, hogy a rendezvény bevétel sok szerény árván fog segíteni.

Gábel Sándort választották meg újra a marosvásárhelyi ortodox hitközség elnökül. Folyó hó 27-én tartotta meg élénk érdeklődés mellett tisztújító közgyűlését a marosvásárhelyi ortodox hitközség, amelynek során a következő vezetőséget választották meg egyhangú lelkesedéssel. Elnök: Gábel Sándor, első alelnök: Rosenfeld József, második alelnök: Kohn Sámuel. Gondnokok: Weisz Miklós, Hersch Dávid és Schönberger Jenő. Pénztárnok: Holländer Hers dr. Ellenőr: Nádasi Hermann. Gazda: Sternberg Lajos. Tanácsosok: Rosmann Mór, Alós József, Mandel Mór és Farkas Mór. A választást Simon Sámuel vezette le nagy hozzáértéssel.

A visói Brith Trumpeldor Brüll Zoltán gyógyszerész parancsnok vezetésével nagyszerű teastélyt rendeztek chanuka 4-ik napján, amely bevezetése volt egy nagyobb arányú szervező munkának, amelynek első eredménye egy 14 tagú Trumpeldor leány-csoport megalapítása. A visói Brith Trumpeldor igen élénk és eredményes cionista munkásságot fejt ki és üdvös lenne, ha a visói cionista ifjúságot jiddis nyelvű könyvekkel és tananyaggal látnák el az illetékes központok. (b.)

Uj előjáróság a szilágycsehi kerületi hitközségben. Szilágycsehi tudósítónk jelenti: Csütörtök delután tartotta meg a szilágycsehi kerületi hitközség évi közgyűlését. Az eddigi vezetőség mandátuma lejárt s így az elszámolások elfogadásával a közgyűlés megadta a vizsgálati vezetőségnek a felmentvényt. Sor került új előjáróság megválasztására, melynek eredményeképpen elnök Tevjovics Jenő gyáros lett, alelnök Melchner Bernát. A választmány így alakult: Königstein Lajos, Katz Farkas, Braun Mihály, Lampel Cahim, Scher Náthán, Wollberg Izidor, Klein Izrael, Jeremiás Izor, Jakab László, Mátyás Samu, Friedmann Ignát, Jakab József, Márton Adolf, Markovits Chánoc, Ferencz József, Weiss Ch. Mordche és Kaufmann Béni. A szilágycsehi anyahitközség ugyancsak a multhéten tartotta évi közgyűlését, melyen Lichtman Bernát lett újra alelnöknek megválasztva. A közgyűlésen heves vita tárgyat képezte az alkalmazottak fizetésredukciójának kérdése. Silberger Miklós elnök megállapította, hogy az alkalmazottak eddig is csak a mai helyzetnek megfelelő fizetést kaptak, tehát nincs helyén a redukció. A közgyűlés tiszszázalékos redukciót határozott.

Vidám sarok

A delutáni feketekávét mellett karrierekéről beszélgetnek. A társaság egyik tagja egy budapesti bankigazgató-ösmerőséről beszél, aki szerint a legszebb karriert csinálta. Aradozva meséli róla:

— A konjunktura idején hallatlan forgalom volt nála. A telefonja szüntelenül csengett és a titkárnja percenként jelentette:

— Az igazgató urat keresik az egyes vonalon... Az igazgató urat kívánják a kettős vonalon... A harmas vonal... a négyes vonal...

— Na és mi van vele?
— Ma dekonjunktura van és már az egész vonalon keresik...

UJ KELET *Legújabb hírek*

Valószínűleg Moszkvában ül össze a román-orosz bizottság, hogy a megneemtámadási szerződést megkösse

Három évre fog szólni a megneemtámadási szerződés, amelynek platformja az, hogy a szerződés tartama alatt egyik fél sem indít területi követelések címén háborút

Románia csak akkor szerelhet le, ha létrejön az oroszokkal a megálapodás és Genfben kimondják az általános leszerelést

Bucuresti-Bukarest, december 30. Lapunk más helyén közöljük, hogy a kormány hivatalos jelentése szerint Románia megneemtámadási szerződést készült kötni a szovjettel. Erről az eseményről lapzárta-
kor az alábbi részleteket telefonálta bukaresti tudósítónk:

A bukaresti külügyminisztérium hivatalosan közli, hogy a francia-orosz megneemtámadási szerződés megkötésére irányuló tárgyalásokkal kapcsolatban hasonló szerződés megkötésére folynak tárgyalások Oroszország és Lengyelország között is.

Ezen tárgyalások következtében Románia és Szovjet-Oroszország között is tárgyalások indultak meg, hasonló természetű szerződés létrehozására.

A Cuvântul hosszabb cikkben foglalkozik ezzel a kérdéssel. A cikk szerint Lengyelország annak idején három feltételhez kötötte a Szovjet-Oroszországgal megkötendő megneemtámadási szerződés létrejövését. Az első feltétel szerint Szovjet-Oroszország kötelezi magát, hogy hasonló szerződést köt a többi szomszédos államokkal, másodsorban elismeri a Népszövetségnek bejegyzett területi státuskvót s végül az egyezmény megkötésével kapcsolatos döntőbíráskodás elnöke a lengyel delegátus lesz. Oroszország az első feltételt elfogadta, az utóbbi kettőt visszautasította, amire akkor a tárgyalások megszakadtak.

Két hónappal később a szovjet újabb ajánlatot tett a lengyeleknek, amely szerint hajlandó azt garantálni, hogy a kötetlen szerződés ideje alatt a szerződő felek területi követelések alapján nem indítanak egymás ellen háborút.

Ez a tárgyalási alap elfogadhatónak látszott és ezért Lengyelország az ősz folyamán megkezdte a tárgyalásokat, amiről azonnal értesítette Romániát is. A döntőbíráskodás lengyel elnökéről a tárgyalások még tovább folynak. Ilyen körülmények között — írja a Cuvântul — remélhető, hogy Ghica külügyminiszter varsói látogatása után Románia is elküldi megbízottait valamely semleges állam fővárosába, Rigába vagy esetleg Párizsba, hogy a szovjetdelegátusokkal felvegyék az érintkezést.

A megneemtámadási szerződés érvényre három év lenne.

Az utóbbi napokban ugyancsak ezzel kapcsolatban öröndetes esemény történt.

Molotoff, a népbiztosok tanácsának elnöke, egyik beszédében Oroszországnak azt az óhaját szögezte le, hogy Romániával megegyezésre akar jutni.

Tekintettel az oroszok óhajára és a román kormány jóindulatára, a tárgyalások előreláthatólag kedvező eredménnyel fognak végződni.

Ghica külügyminiszter varsói útja után január 12-én fog visszaérkezni Bukarestbe és ekkor veszi fel az érintkezést Titulescuval, aki szintén 12 táján érkezik a fővárosba. Titulescuval a kormány a leszerelési és jóváértékelési konferenciákon tanúsítandó magatartást fogja megbeszélni.

A Viitorul az oroszokkal folytatandó tanácskozás helyét találta meg. Románia eleinte Varsóba óhajította elküldeni delegátusait, a szovjet inkább Ancara mellett volt.

Végül is úgy látszott, hogy mindkét fél Rigában fog megegyezni, de az sincs kizárva, hogy a tárgyalások esetleg Moszkvában lesznek.

A Cuvântul foglalkozik a leszerelési problémával is és többek között megállapítja, hogy a versaillesi békeszerződés kimondja az összes nemzetek kötelező leszerelését, ezzel szemben az egész vonalon nagyarányú fegyverkezés folyik. Az egyes államok költségvetéseiknek 30—50 százalékat fordítják fegyverkezési célokra.

Ami Romániát illeti, a többi államokhoz képest aránylag kevesebb a hadügyi büdzséje, de míg a többi államnak a fegyverkezése csak politikai szempontokkal indokolt, Románia nemzeti és egzisztenciális okokból kénytelen erős hadsereget tartani.

Egyrészt az orosz szomszédoság, másrészt

a revizionista propaganda az a két front, amellyel szemben fegyvereinkre szükségünk van.

Románia csak abban az esetben szerelhet le, ha egyrészt létrejön az orosz-román megneemtámadási szerződés, másrészt a genfi értekezlet kötelezőleg kimondja az általános leszerelést.

Itt említjük meg, hogy Varsóban nem tartják valószínűnek, hogy az egyébként már teljesen elkészített orosz-lengyel megneemtámadási szerződés január vége előtt aláírják. Még néhány harmadrangú kérdést tisztázni fognak s azután megálapodnak a kormányok a paktum aláírásának színhelyében és időpontjában.

Egyidejűleg Helsinkiben szovjetküldöttek és a finn kormány között is tárgyalások folynak megneemtámadási szerződés létrehozása iránt.

Ismeretlen bünszövetkezet kirabolta egy bukaresti fegyverkereskedést

Hatszáz ezer lej értékű fegyvert és municiót raboltak el a betörők

Bucuresti-Bukarest, december 30. A bukaresti Bulevardul Elisabeta 51. sz. alatt lévő fegyverkereskedést ismeretlen tettesek kirabolták. 600.000 lej értékben vitték el a fegyvert, municiót és más cikkeket a betörők, akik alighanem szakértők voltak, mert semmi nyomot nem hagytak maguk után. A rendőrség a késő esti órákban razziaát tartott és sikerült egy gyanús egyént letartóztatni, aki valószínűleg a tettesek egyike.

Csehszlovákiában tegnap két nemzetközi gyorsvonat ellen követtek el merényletet

Prága, december 30. Az olomützi vasutigazgatóság területén tegnap nemzetközi gyorsvonatok ellen két merényletet kíséreltek meg. Olmütz vasuti bejárójánál a varsói gyors kórákást vetett szét a sinekről és Stefanau mellett az oderbergi expressz ellen kíséreltek meg hasonló módon merényletet. Az oderbergi vonat mozdonya kisiklott és

súlyosan megrongálódott, de sebesülést a vonat hirtelen lefékezése mellett nem fordult elő. A merényleteket hír szerint a csehszlovák vasutügyi miniszter ellen akarták elkövetni, aki új vasútvonal megnyitási ünnepségére készült, de megbetegedése miatt lemondta a részvételt. A tettesek után nagy apparátussal nyomoznak.

Az új lakástörvény hivatalos szövege

1932 április 23-ikával fel lehet bontani a lakbérleti szerződéseket, ha a lakó két hónappal azelőtt bejelenti szándékát a háztulajdonosnak

Bucuresti-Bukarest, december 30. A szenátus által december 18-án megszavazott lakbérleti törvény egy szakaszából áll. A törvény értelmében:

Az összes városi házakra vonatkozó írott, vagy szóbeli fő- és albérleti lakásszerződések, amelyek a jelen törvény kihirdetésekor érvényben vannak és amelyek nem hosszabbított meg a törvény ható ereje, 1932. évi április 23-iki kezdettel a lakók által felbonthatók. A felbontásra vonatkozó szándékot a háztulajdonossal közölni kell

portarel, vagy közjegyző, nem megyei székhelyen pedig a járásbíró útján, legalább két hónappal a fenti határidő előtt.

Az indokolásban Hamangiu igazságügyminiszter megállapítja, hogy jelenleg a gazdasági viszonyok napról-napra változnak, a bérlők jövedelme állandóan csökken, így a köz, mint a magántisztviselők késedelmesen kapják fizetésüket és így esetleg a háztulajdonosok jogtalan előnyökhöz juthatnának, ha a lakók nem kapnának jo-

got arra, hogy a véleményük szerint számukra terhelessé vált lakásszerződéseket felbonthassák. Az új törvény nem vonatkozik a hivatalos lap 1930. április 15-iki számában megjelent törvény rendelkezései alá eső lakásszerződésekre.

Betiltották a nagyváradi Magyar Színház mozi-előadásait

Oradea-Nagyvárad, december 30. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagyváradi Magyar Színház igazgatója, Imre Sándor ma feltűnésteltető távirati rendeletet kapott a kultuszminisztériumtól. A rendelet kategórikus rövidséggel felszólítja a színház igazgatóságát, hogy azonnal szüntesse be a filmek vetítését. A rendelet óriási megröszérlést keltett a színház igazgatóságánál, mert a mai viszonyok mellett Nagyváradon is a mozi az egyetlen reális támasza a színház működésének. A színház igazgatósága megfelelő lépéseket kíván tenni, hogy az érthetetlen miniszteri rendeletet hatályon kívül helyeztesse.

Ma is munkaszünetet tartanak a hivatalok

Bucuresti-Bukarest, december 30. Ma, csütörtökön, Szilveszter napján a hatóságok munkaszünetet tartanak. A pénzügyminisztérium a fővárosban szintén zárna és az évszázad munkáját bonyolítja le.

Január 11-ig tart a középiskolák vakációja

Bucuresti-Bukarest, december 30. Aközoktatásügyi miniszter megerősítette azt a rendeletét, hogy a középiskolák vakációja január 11-ig tart.

Kétezer munkás lépett sztrájkba a bohusi posztógyárban

Bucuresti-Bukarest, december 30. A buhusi posztógyárban 2000 munkás sztrájkba lépett. A sztrájk oka a munkások bérének nagymérvű leszállítása.

Január 1-től kezdve pontosan fogják fizetni a tisztviselőket és a nyugdíjasokat

Bucuresti-Bukarest, december 30. A Viitorul megerősíti a hírt, hogy január 1-én tul a nyugdíjasok és tisztviselők illetményeit pontosan fogják fizetni az új költségvetés terhére, míg a régi hátralékos illetmények fedezéséről más uton fognak gondoskodni.

Ötszázötvenhárommillió lej prémiumot fizetett ki az állam a gabona- és liszexportőröknek

Bucuresti-Bukarest, december 30. A hivatalos lap szerdai száma közli azoknak az exportőröknek névsorát, akiknek az állam exportprémiumot fizetett ki. Ebből a kimutatásból kiténik, hogy az állam eddig lisztkiviteli prémiumban tizenötmillió 824.206 lejt, búzaki-
viteli prémiumban pedig 537 millió 941.311 lejt fizetett ki.

Olcsó könyvadás

Benamy Sándor: Kajüt 70 lej
Kistemaerkes Várat állfogás 65 lej
Cocteau A parisi fia 66 lej
Miki's Jenő: Madárka 96 lej
Sallágyi András: Az új pártos 96 lej
Komor: Fischmann S. Utóda 190 lej
Paul Besson: A szegény Dronte élete
Kaphaták az Uj Kelet könyvtárában

Nagy Szilveszter-est a New-York összes termeiben Pezsgő, malac és bor sorsolás. Minden üveg bor egy ingyen sorsolási jegyre jogosult, egy üveg pezsgő három jegyre. Regelig tánc. Zene elsőrangú jazz.